

UTKAST 11.9.2023

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sättande i kraft av avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar, Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål och förfarandena för genomförande av dessa avtal

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner ett avtal om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfaranden för genomförande av dessa avtal och att riksdagen antar lagar för att sätta i kraft de bestämmelser i avtalen och i genomförandeförfarandena som hör till området för lagstiftningen. Avtalen är en del av Nordatlantiska fördragsorganisationens (Nato) rättsligt bindande avtalsram, som de nya medlemsstater som ansluter sig till nordatlantiska fördraget förutsätts förbinda sig till.

Avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar trädde i kraft internationellt den 12 januari 1961. Syftet med avtalet är att skapa förutsättningar att också i andra Natoländer ansöka om patent för uppfinningar som med hänvisning till det nationella försvarets intresse har sekretessbelagts i ursprungslandet, genom att sekretess för patentsökta uppfinningar säkerställs när patent söks i enlighet med förfarandena enligt avtalet.

Avtalet om överföring av teknisk information för försvarsändamål trädde i kraft internationellt den 7 februari 1971. Genom avtalet föreskrivs det om skyddet och hanteringen av äganderättsligt skyddad teknisk information vid överföring av sådan information mellan Natos medlemsstater och Natoorgan och fastställs de förfaranden som ska följas vid överföring av sådan information.

Avtalen kompletteras av genomförandeförfarandena, i vilka det praktiska genomförandet av och detaljerna i avtalsförpliktelse fastställs.

Avtalen träder för Finlands del i kraft trettio dagar efter den dag då Finland har deponerat sitt anslutningsinstrument hos Amerikas förenta staters regering. Lagarna om sättande i kraft av avtalen och genomförandeförfarandena avses träda i kraft samtidigt som avtalen träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	4
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	6
2.1 Nationell säkerhet i patenträtten	6
2.2 Patentlagen.....	7
2.3 Försvarsrelaterade uppfinningar i den nationella patenträtten	9
2.4 Bestämmelser om anlitan­de av ombud	10
2.5 Företagshemligheter och andra immateriella rättigheter	11
2.6 Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.....	12
3 Syftet med avtalen	16
4 De viktigaste förslagen	16
5 Propositionens konsekvenser	17
6 Remissvar	18
7 Förhållandet mellan avtalsbestämmelserna och lagstiftningen i Finland	19
7.1 Avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar	19
7.2 Förfarandena för genomförande av Natos avtal om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar.....	24
7.3 Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål	27
7.4 Förfarandena för genomförande av Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål	33
7.5 Bilagorna till förfarandena för genomförande av avtalen.....	35
8 Specialmotivering till lagförslaget.....	35
8.1 Lagen om avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt förfarandena för genomförande av avtalet	35
8.2 Lagen om Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfarandena för genomförande av avtalet	39
9 Ikraftträdande.....	39
10 Bifall av Ålands lagting	39
11 Förhållande till andra propositioner.....	40
12 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning.....	40
12.1 Behovet av riksdagens samtycke	40
12.2 Behandlingsordning	42
LAGFÖRSLAG	47
Lag	47
om avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt förfarandena för genomförande av avtalet	47
Lag	49
om Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfarandena för genomförande av avtalet	49
AVTALSTEXT	50

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Utarbetandet av avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och av Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål, nedan tillsammans kallade *Natos tekniska avtal*, grundar sig på fullgörandet av de förpliktelser som följer av nordatlantiska fördraget. Parterna i nordatlantiska fördraget har i enlighet med artikel II i fördraget förbundit sig att främja ekonomiskt samarbete mellan enskilda eller alla parter. Artikel III i fördraget innehåller parternas åtagande att, var för sig och tillsammans, genom kontinuerlig och effektiv egen beredskap och ömsesidigt bistånd, upprätthålla och utveckla sin individuella och kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp.

Avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar

Patent är en av en myndighet beviljad tidsbegränsad ensamrätt utifrån vilken patenthavaren har rätt att förbjuda andra att yrkesmässigt utnyttja patenthavarens uppfinning (förbuds rätt). En förutsättning för beviljande av patent är att uppfinningen kan tillgodogöras industriellt, den är ny och skiljer sig väsentligen från tidigare kända lösningar. Patentskyddet är alltid geografiskt avgränsat och skydd beviljas endast i de länder som är föremål för patentet (territorialprincipen). Därför måste en uppfinning i allmänhet patenteras separat i olika stater. De nationella och regionala patentmyndigheterna beviljar patenträttigheter var och en inom sitt eget territorium. Även om ansökningsförfarandena delvis har centraliserats (exempelvis europeiskt patent), är patenten fortfarande huvudsakligen till sin karaktär nationella rättigheter, och även de internationella systemen bygger på nationella patentsystem.

En väsentlig del av patenteringen är offentliggörandet av patenterade uppfinningar. Patentsystemet baserar sig på tanken om byteshandel: uppfinnaren offentliggör sin uppfinning och får i gengäld en tidsbegränsad ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja den. Offentliggörandet av uppfinningar har många olika syften, bland annat gör det möjligt att undersöka patentbarheten för andra uppfinningar och undvika intrång i redan existerande patent. I patenthandlingarna beskrivs i detalj nya tekniska lösningar, deras användningsändamål och problem som konstaterats inom branschen. Patenthandlingarna har kommit att bli världens viktigaste källa till teknisk information. Utöver teknisk information innehåller patenthandlingarna kommersiell information till exempel om vilken teknik och vilka marknadsområden konkurrenterna satsar på.

Med tanke på en stats centrala säkerhetsintressen kan vissa uppfinningar anses vara så betydande att det är motiverat att begränsa deras offentlighet. I Finland har som sådana uppfinningar av tradition ansetts vara uppfinningar som gäller försvarsförnödenheter och som är av betydelse för försvaret och som det finns skäl att förhindra att främmande stater får kännedom om. Genom sekretessen för en uppfinning tryggas utnyttjandet av uppfinningen och den teknik som den gör möjlig med tanke på en förbättrad försvarsförmåga i enlighet med nationella intressen och förhindrar också att den används av en främmande stat eller andra aktörer på ett sätt som äventyrar den nationella säkerheten. Flera länder har infört bestämmelser om sekretess för uppfinningar med hänsyn till den nationella säkerheten, försvaret eller den allmänna säkerheten.

Beläggande med sekretess av en uppfinning för att trygga nationella säkerhetsintressen i ett land leder i allmänhet till att när patent har sökts eller meddelats för uppfinningen får patent inte sökas för samma uppfinning i andra länder. Ett sådant förbud har ansetts vara ett hinder för

överföring av information om sekretessbelagda uppfinningar mellan Natos medlemsstater och har inverkat negativt också på främjandet av samarbetet inom forskning, utveckling och produktion av försvarsförnödenheter inom alliansen.

Med beaktande av den i artikel II i nordatlantiska fördraget uttryckta viljan att främja ekonomiskt samarbete mellan regeringarna i enskilda stater eller alla Natos medlemsstater samt åtagandet i artikel III att genom kontinuerlig och effektiv egen beredskap upprätthålla och utveckla sin individuella och kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp, har Natos medlemsstater ansett det önskvärt att med tanke på det ömsesidiga biståndet ömsesidigt överföra information om försvarsrelaterade uppfinningar. För att skapa förutsättningar för sådan informationsöverföring har de kommit överens om ömsesidigt säkerställande av sekretessen för uppfinningar genom ett avtal.

Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål

Syftet med Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål är att trygga rättigheterna för dem som äger den tekniska informationen när informationen överförs för försvarsändamål. Det har varit nödvändigt att ingå ett avtal eftersom rättsinnehavarna till informationen har varit ovilliga att tillhandahålla denna information för överföring i en situation där det inte har avtalats om skydd för och användning av informationen genom ett multilateralt internationellt avtal. Genom avtalet har det skapats arrangemang som utöver de regeringar som är parter också beaktar ställningen för Nato och Natos organisationer vid informationsutbytet. Avtalet syftar huvudsakligen till att underlätta det multilaterala informationsutbytet och informationsutbytet inom Nato, men det kan också utnyttjas mellan medlemsstaterna om de så önskar.

1.2 Beredning

Beredningen av avtalen

Avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar har beretts som sakkunnigarbete i arbetsgruppen för industriella rättigheter som lyder under konferensen för nationella försvarsmaterieldirektörer (*Conference of National Armaments Directors, CNAD*). Nordatlantiska rådet godkände avtalet den 16 juli 1959. Avtalet undertecknades i Paris den 21 september 1960 och trädde i kraft internationellt den 12 januari 1961 efter att Amerikas förenta stater och Norge hade deponerat sina ratifikations- och godkännandeinstrument. Utöver signatärparterna har alla Natos medlemsstater, med undantag av Island, senare anslutit sig till avtalet.

Avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar kompletteras av avtalets genomförandeförfaranden. Med genomförandeförfarandena har det skapats gemensamma tillvägagångssätt mellan de regeringar som är parter i avtalet för att genomföra avtalsförpliktelseerna. Genomförandeförfarandena har utarbetats av Natos behöriga arbetsgrupp och de har godkänts genom Nordatlantiska rådets beslut av den 7 mars 1962.

Också Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål har beretts i Natos arbetsgrupp för industriella rättigheter. Avtalet undertecknades i Bryssel den 19 oktober 1970 och trädde i kraft internationellt den 7 februari 1971 efter att Kanada och Amerikas förenta stater hade deponerat sina ratifikations- och godkännandeinstrument. Efter det har alla Natos medlemsstater utom Island och Portugal anslutit sig till avtalet.

Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål kompletteras av dess genomförandeförfaranden samt Nordatlantiska rådets resolution om tillämpningen av avtalet på Natos organisationer. Genomförandeförfarandena innehåller praktiska tillvägagångssätt för genomförandet av bestämmelserna i avtalet, särskilt de som gäller tillämpningen av avtalet på Natos organisationer och den rådgivande kommitténs verksamhet. Genomförandeförfarandena har utarbetats av Natos behöriga arbetsgrupp och de godkändes av Nordatlantiska rådet den 1 januari 1971. På motsvarande sätt bekräftas det i en resolution av Nordatlantiska rådet att avtalet också ska tillämpas på Natos organisationer från och med den 30 april 1971.

Beredningen på nationell nivå

Republikens president beslutade den 17 maj 2022 på framställning av statsrådet att Finland skulle meddela Nordatlantiska fördragsorganisationen om Finlands intresse av att föra samtal om att ansluta sig till Nato. Samma dag utnämnde republikens president även Finlands delegation för anslutningssamtalen. Finland anmälde sitt intresse till Natos generalsekreterare genom utrikesministerns brev som överlämnades i Bryssel den 18 maj 2022. Natomedlemsstaternas stats- och regeringschefer bjöd in Finland till anslutningssamtal den 29 juni 2022 i samband med toppmötet i Madrid.

Anslutningssamtalen mellan Finland och Nato fördes vid Natos högkvarter i Bryssel den 4 juli 2022. Anslutningssamtalen fördes om fem delområden: 1) politiska frågor och politiken för bekämpning av terrorism, 2) försvarsfrågor och militära frågor, 3) resursfrågor, 4) informations-säkerhetsfrågor, och 5) juridiska frågor. Enligt anslutningssamtalen ska Finland ansluta sig till följande sex Natofördrag inom 12 månader från deponeringen av Finlands anslutningsinstrument för nordatlantiska fördraget: avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om status för deras styrkor (Nato SOFA), protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget (Parisprotokollet), avtalet om överföring av teknisk information för försvarsändamål, avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar, avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informations-säkerhet samt avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om samarbete avseende nukleär information.

Efter anslutningssamtalen beslutade republikens president den 4 juli 2022 enligt statsrådets förslag till avgörande att Finland skulle lämna Nordatlantiska fördragsorganisationen en avsiktsförklaring om anslutning till nordatlantiska fördraget. Avsiktsförklaringen lämnades till Nato den 5 juli 2022, och parterna i nordatlantiska fördraget undertecknade Finlands anslutningsprotokoll samma dag.

Vid statsrådets allmänna sammanträde den 15 september 2022 tillsattes en koordineringsgrupp med underlydande expertgrupper för beredningen av en regeringsproposition om godkännande av nordatlantiska fördraget. Regeringens proposition till riksdagen om godkännande och sätande i kraft av nordatlantiska fördraget och avtalet om status för Nordatlantiska fördragsorganisationen, nationella representanter och organisationens internationella personal (RP 315/2022 rd) lämnades till riksdagen den 5 december 2022. Riksdagen godkände propositionen den 1 mars 2023 (RSv 327/2022 rd) och republikens president fattade den 23 mars 2023 beslut om godkännande av överenskommelserna och om stadfästelse av ikraftträdandelagarna. Efter att samtliga medlemsstater i Nato hade ratificerat Finlands anslutningsinstrument deponerades det hos Förenta staternas regering den 4 april 2023. Samma dag trädde nordatlantiska fördraget (FördrS 17 och 18/2023) i kraft för Finlands del.

Man beslutade att de ytterligare sex fördrag som Finland ska ansluta sig till bereds och lämnas till riksdagen i form av separata regeringspropositioner. Försvarsministeriet tillsatte den 20 september 2022 en arbetsgrupp för att bereda regeringens proposition om godkännande av Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar. I arbetsgruppen ingick företrädare från försvarsministeriet, arbets- och näringsministeriet och Huvudstaben. Arbetsgruppen sammanträdde totalt 12 gånger. Under beredningen hörde arbetsgruppen utrikesministeriet, Patent- och registerstyrelsen, Suomen Patenttiasiamiesyhdistys ry, Patentingenjörerna rf, Puolustus- ja Ilmailuteollisuus PIA ry, Huvudstaben och Finska Föreningen för industriellt rättskydd r.f.

Arbetsgruppen färdigställde sitt betänkande i form av en regeringsproposition den 11 september 2023.

Utlåtanden om utkastet till proposition begärdes av bland annat ministerierna, andra myndigheter, företrädare för näringslivet samt organisationer, sammanlagt xx instanser, under tiden dd mmmm – dd mmmm 2023 i tjänsten utlåtande.fi. Utlåtandena och ett sammandrag av dem finns på statsrådets projektsida under numret PLMxxxx.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

2.1 Nationell säkerhet i patenträtten

Den nationella säkerheten har beaktats i flera internationella överenskommelser som gäller patent. I artikel 73 i Trips-avtalet (avtalet om handelsrelaterade aspekter av immaterialrätter, FördrS 4/1995) finns en allmän undantagsbestämmelse om säkerhet. Enligt artikel 27 stycke 8 i konventionen om patentsamarbete (Patent Cooperation Treaty, PCT, FördrS 58/1980), genom vilken ett internationellt patentansökningssystem har skapats, är konventionen och tillämpningsföreskrifterna till den inte avsedda att tolkas så att de innebär en inskränkning i en fördragsslutande stats frihet att vidta de åtgärder som den anser nödvändiga för att skydda sin nationella säkerhet.

Ett undantag som gäller säkerheten ingår också i fördraget om patenträtt (Patent Law Treaty, PLT, FördrS 7/2006), genom vilken patentansökningar och de formella bestämmelserna om patent har harmoniserats. Enligt fördragets artikel 4 begränsar ingenting i fördraget och dess tillämpningsföreskrifter rätten för en fördragsslutande part att vidta de åtgärder som den finner nödvändiga för att tillvarata väsentliga säkerhetsintressen.

I ingressen till konventionen om meddelande av europeiska patent (European Patent Convention, EPC, (FördrS 8/1996, FördrS 43/1997, FördrS 92 och 93/2007), nedan *den europeiska patentkonventionen*, konstateras det att konventionen är ett sådant regionalt patentfördrag som avses i artikel 45.1 i konventionen om patentsamarbete. I artikel 75 i den europeiska patentkonventionen tillåts en konventionsstats nationella reglering enligt vilken en europeisk patentansökan först ska lämnas in till den nationella myndigheten, eller så ska den nationella myndigheten på förhand ha gett sitt tillstånd till att en sådan ansökan lämnas in. Artikel 77 i konventionen gör det dessutom möjligt för den nationella patentmyndigheten att inte vidarebefordra en europeisk patentansökan vars innehåll har förklarats hemligt till Europeiska patentverket. Om ansökan inte lämnas in till Europeiska patentverket inom den tid som anges i tillämpningsföreskrifterna, anses ansökan ha återkallats. Dessutom ska den nationella säkerheten beaktas i en situation som avses i artikel 135.2 när sökanden eller innehavaren av patenträtten lämnar in en begäran om tillämpning av nationellt förfarande.

Genom förordningen om enhetligt patentskydd (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2012 om genomförande av ett fördjupat samarbete för att skapa ett enhetligt patentskydd) skapades mellan 25 medlemsstater ett arrangemang som grundar sig på artikel 142 i den europeiska patentkonventionen och som ger ett europeiskt patent enhetlig rättsverkan inom de avtalsslutande staternas territorier. Förordningen utgör således en särskild överenskommelse i den mening som avses i artikel 142 i den europeiska patentkonventionen.

I enlighet med vad som anförts ovan innehåller artikel 27 i konventionen om patentsamarbete och artikel 4 i fördraget om patenträtt allmänna undantagsbestämmelser om säkerhet. Dessa undantagsbestämmelser blir tillämpliga också i fråga om den europeiska patentkonventionen, eftersom den europeiska patentkonventionen är ett sådant regionalt patentfördrag som avses i konventionen om patentsamarbete och den Europeiska patentorganisationen har anslutit sig till fördraget om patenträtt. Den europeiska patentkonventionen innehåller i enlighet med vad som närmare beskrivs ovan bestämmelser om sekretessbelagda patentansökningar samt om beaktande av den nationella säkerheten i situationer där sökanden eller innehavaren av patenträtten begär att nationellt förfarande ska tillämpas. Vidare är förordningen om enhetligt patentskydd en sådan särskild överenskommelse som avses i artikel 142 i den europeiska patentkonventionen och således sträcker sig undantaget i fråga om den nationella säkerheten också till det arrangemang som regleras i förordningen. Av betydelse är också att enligt artikel 4.2 i fördraget om Europeiska unionen (FördrS 66 och 67/2009) ska den nationella säkerheten också i fortsättningen vara varje medlemsstats eget ansvar.

Avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar strider inte mot internationella patentöverenskommelser, trots att avtalets kärnbestämelse om säkerställande av sekretess för uppfinningar strider mot den centrala patenträttsliga principen om offentliggörande av uppfinningen. De arrangemang som grundar sig på internationella patentöverenskommelser innehåller ett undantag som gäller den nationella säkerheten och den sekretess som förutsätts i Natos avtal begränsas endast till uppfinningar som har sekretessbelagts på grund av det nationella försvarets intressen.

2.2 Patentlagen

Ansökan om patent på sekretessbelagda uppfinningar grundar sig på nationella patentsystem. Allmänna bestämmelser om det nationella patentsystemet i Finland, om ansökan om patent och om förutsättningarna för meddelande av patent finns i patentlagen (550/1967) och patentförordningen (669/1980).

I 1, 1 a, 1 b och 2 § i patentlagen finns bestämmelser om förutsättningarna för patentbarhet. Enligt lagen kan patent på ansökan meddelas för vilken som helst uppfinning som har koppling till det tekniska området och som kan användas industriellt. Uppfinningen ska vara ny i förhållande till vad som blivit känt före ingivningsdagen för patentansökan och skilja sig väsentligen därifrån.

I 2 kap. i patentlagen föreskrivs om behandlingen av en nationell patentansökan och invändningsförfarandet. Enligt 7 § i patentlagen ska ansökan om patent göras skriftligen hos patentmyndigheten i Finland. Patentmyndighet i Finland är Patent- och registerstyrelsen. Patentmyndigheten ska föra diarium över inkomna patentansökningar. I 7 a § i patentlagen räknas de uppgifter upp som patentmyndigheten för varje ansökan ska anteckna i diariet. En del av anteckningarna i diariet är sekretessbelagda tills den patentansökan som anteckningarna gäller har blivit offentlig i enlighet med 22 § i patentlagen.

I 6 § i patentlagen fastställs sökandens rätt till prioritet. I enlighet med territorialprincipen fås patentskydd endast i de stater som är föremål för patentet. Därför ska patentskydd sökas separat i andra stater. När sökanden ger in den första ansökan om patent på en viss uppfinning i någon stat, får sökanden prioritet att ansöka om patent också i andra stater. Enligt paragrafen ska en ansökan om patent på en uppfinning, som inom tolv månader före ingivningsdagen för patentansökan har angetts i en ansökan som avser patent i Finland eller i en annan stat, vid bedömningen av patentbarheten anses vara ingiven samtidigt med den tidigare ansökan, om sökanden yrkar det. Genom förordning eller patentmyndighetens beslut med stöd av förordning föreskrivs det hur ett yrkande om prioritet ska framställas och vilka handlingar som ska ges in till stöd för yrkandet.

Bestämmelser om de formella innehållskraven för en patentansökan finns i 8 § i patentlagen. Enligt den paragrafens 6 mom. ska sökanden erlägga en fastställd ansökningsavgift. För ansökningen ska också erläggas en fastställd årsavgift för varje avgiftsår som börjar innan ansökningen avgjorts slutligt. Om ansökningen är gjord i föreskriven ordning och det inte anses föreligga hinder för bifall till den, ska patentmyndigheten i enlighet med 19 § i patentlagen meddela sökanden att ansökan kan godkännas. Sökanden ska betala en fastställd tryckningsavgift inom två månader efter att meddelandet getts. När sökanden har gjort det som krävs ska patentmyndigheten i enlighet med 20 § i patentlagen bifalla ansökan, om det fortsättningsvis inte föreligger hinder. Bifallet till ansökan ska kungöras. Patentet anses ha meddelats den dag då bifallet till ansökan har kungjorts.

I 20–22 § i patentlagen föreskrivs om de skeden i behandlingen av en patentansökan som innehåller bestämmelser om offentlighet för ansökan. Utöver den kungörelse som är en förutsättning för meddelande av patent ska det meddelade patentet antecknas i patentmyndighetens patentregister. Patentskriften ska också hållas allmänt tillgänglig från den dag då patentet meddelades. Utgångspunkten är att handlingar som gäller patent är offentliga från den dag då patentet meddelades eller senast 18 månader har förflutit från ingivningsdagen för patentansökan eller från prioritetsdagen, även om patentet ännu inte har meddelats.

Med stöd av 24 § i patentlagen kan var och en inom nio månader från meddelandet av patent göra en invändning mot det meddelade patentet, om man vet någonting sådant på grundval av vilket patentet bör upphävas. I paragrafen föreskrivs också om formkraven och andra förutsättningar för att göra en invändning. Ett patent kan på grund av en invändning upphävas på det sätt som föreskrivs i 25 § i patentlagen. Om uppfinningen uppfyller förutsättningarna för patentbarhet och det inte finns något annat i 25 § 1 mom. i den lagen nämnt hinder för att hålla patentet i kraft, ska patentmyndigheten förkasta invändningen. Paragrafen innehåller dessutom bestämmelser om hållande i kraft av ett patent i ändrad form och om hållande av patentskriften för ett sådant patent allmänt tillgänglig samt om kungörelse av ett beslut som fattats med anledning av en invändning sedan beslutet har vunnit laga kraft.

Patentet ger patenthavaren ensamrätt att yrkesmässigt utnyttja uppfinningen. För ingripande vid patentintrång har patenthavaren tillgång till rättsmedel. I 9 kap. i patentlagen föreskrivs det om rättsmedel, ersättningsskyldighet och domstolsförfarande vid patentintrång. I 60 § i patentlagen föreskrivs det om hur de handlingar i ett ansökningsärende som i enlighet med 22 § i patentlagen blivit offentliga påverkar patentintrång. Bestämmelserna om patentintrång ska på motsvarande sätt tillämpas, om någon efter det att handlingarna i ansökningsärendet blivit offentliga enligt 22 § yrkesmässigt utnyttjar någon patentsökt uppfinning, om patent därefter meddelas. Innan patent meddelats enligt 20 § omfattar patentskyddet dock endast vad som framgår såväl av patentkraven i deras lydelse när ansökan blev offentlig som av patentkraven enligt patentet. Till straff får inte dömas, och ersättning för skada på grund av utnyttjande som sker innan patent har meddelats, kan bestämmas endast enligt 58 § 2 mom.

Enligt 40 § i patentlagen kan ett patent upprätthållas till dess att 20 år förflutit från den dag då patentansökningen gjordes. För patent ska erläggas en fastställd årsavgift för varje avgiftsår som börjar efter det att patentet meddelades.

I 3 och 9 b kap. i patentlagen finns det bestämmelser om att göra internationell patentansökan och ansökan om europeiskt patent.

2.3 Försvarsrelaterade uppfinningar i den nationella patenträtten

På det sätt som de internationella patentöverenskommelserna gör möjligt har det i likhet med många andra länder också i Finland föreskrivits om patentering av sådana uppfinningar som har betydelse för försvaret eller den nationella säkerheten. I lagen om uppfinningar av betydelse för landets försvar (551/1967), nedan *lagen om försvarsuppfinningar*, finns bestämmelser om bland annat expropriation av sådana uppfinningar för staten, skyldighet att i första hand söka patent i Finland, tystnadsplikt samt förbud mot utnyttjande och yppande.

Med stöd av 1 § 1 mom. i lagen om försvarsuppfinningar kan en uppfinning, som är av betydelse huvudsakligen för landets försvar och vars hemlighållande är av vikt för försvaret, så snart patent på uppfinningen sökts, genom beslut av statsrådet exproprieras för staten. Enligt 3 § 3 mom. i den lagen fortsätter behandlingen av ansökan i vanlig ordning, om inte statsrådet inom sex månader från det att ansökan gjordes har beslutat att uppfinningen exproprieras för staten.

För expropriation betalas till innehavaren av uppfinningen en skälig ersättning av statens medel. Enligt regeringens proposition med förslag till lagen i fråga (RP 102/1966 rd, s. 1/II och 2/I) begränsar sekretessen för uppfinningen uppfinnarens rätt till uppfinningen oskäligt mycket, och därför har det ansetts nödvändigt att exproprieras uppfinningen till staten mot full ersättning. Nödvändigheten av att hålla uppfinningen hemlig är en förutsättning för expropriation i enlighet med lagen.

Enligt regeringspropositionen har man genom att använda ordet ”huvudsakligen” utelämnat de uppfinningar vars betydelse närmast är av ekonomisk art, det vill säga att lagen i praktiken har ansetts gälla närmast uppfinningar som gäller krigsmateriel. Enligt motiveringen till lagen har det inte ansetts ändamålsenligt att när lagen stiftades räkna upp vad som ska förstås med krigsmateriel, utan bedömningen av uppfinningens huvudsakliga ändamål för försvaret och nödvändigheten av hemlighållande ska avgöras skilt i varje enskilt fall (RP 102/1966 rd, s. 2/I och 2/II). Lagen kan i princip tillämpas på alla uppfinningar, om uppfinningen huvudsakligen anses ha betydelse för försvaret. Lagens tillämpningsområde begränsar sig alltså inte till begreppen försvarsförnödenheter eller produkter med dubbel användning som för närvarande definieras i lagstiftningen.

En uppfinnare som är bosatt i Finland eller dennes rättsinnehavare har enligt 2 § lagen om försvarsuppfinningar skyldighet att ansöka om patent på uppfinningen i första hand i Finland, om det är uppenbart att uppfinningen huvudsakligen har betydelse för landets försvar. I ett sådant fall ska den i Finland bosatta uppfinnaren eller dennes rättsinnehavare också lämna in en europeisk patentansökan eller en internationell patentansökan (PCT-ansökan) till patentmyndigheten i Finland. Motsvarande bestämmelse om europeiskt patent ingår också i 70 f § 2 mom. i patentlagen.

Enligt 3 § 1 mom. i lagen om försvarsuppfinningar har en person som förordnats av försvarsministeriet rätt att hos Patent- och registerstyrelsen ta del av gjorda patentansökningar. I praktiken gör Patent- och registerstyrelsen en förbehandling av inkommande patentansökningar och

sänder ansökningshandlingarna i anslutning till vissa tekniska lösningar för granskning och bedömning med tanke på försvaret till den person som utsetts av Försvarmakten.

Enligt 4 § 1 mom. i lagen om försvarsuppfinningar ska alla myndigheter behandla ärenden som gäller uppfinningar som avses i den lagen som sekretessbelagda. I 4 § 2 mom. i lagen om försvarsuppfinningar föreskrivs det om skyldigheten att utöver att iakta sekretess på yrkande av försvarsministeriet även ur det offentliga diariet utelämna patentansökningar som gjorts av ministeriet eller vederbörande organ inom försvarmakten. På grund av nödvändigheten av sekretess för uppfinningar som avses i den lagen har tillämpningen av vissa sådana andra paragrafer i patentlagen begränsats, sådana som äventyrar sekretessen för en patentansökan och som gäller att göra uppfinningen offentlig och förfarandet för invändning mot patent. Patent på en uppfinning som enligt lagen om försvarsuppfinningar ska hemlighållas meddelas enligt 5 § i den lagen utan iakttagande av de bestämmelser i 20–22, 24 och 25 § i patentlagen, som avser att göra uppfinningen offentlig, om förutsättningar för meddelande av patent annars föreligger. I 7 § i lagen om försvarsuppfinningar finns dessutom en bestämmelse om yppandeförbud och förbud mot utnyttjande som gäller alla som fått kännedom om en sådan uppfinning som avses i den lagen.

I 8 § i lagen om försvarsuppfinningar finns straffbestämmelser i fråga om brott mot sekretessen. Till straff för brott mot sekretessen enligt 2 och 7 § i den lagen döms enligt 38 kap. 1 eller 2 § i strafflagen för sekretessbrott eller sekretessförseelse, om inte gärningen utgör brott enligt bestämmelserna om brott mot tjänsthemlighet i 40 kap. 5 § i strafflagen eller om inte strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag.

Godkännandet av avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar gör det ännu inte möjligt för finländska företag att i enlighet med avtalet ansöka om patent i andra avtalsstater. Enligt 1 § i lagen om försvarsuppfinningar kan en uppfinning, som är av betydelse huvudsakligen för landets försvar och vars hemlighållande är av vikt för försvaret, genom beslut av statsrådet exproprieras för staten. Lagstiftningen i Finland gör det således för närvarande inte möjligt att företag eller privata aktörer äger sekretessbelagda försvarsuppfinningar för vilka de kan ansöka om patent i andra avtalsstater.

Lagen om försvarsuppfinningar är med beaktande av tidpunkten för utarbetandet av lagen och dess innehåll avsedd att tillämpas endast på en sådan uppfinning av en uppfinnare som är bosatt i Finland eller dennes rättsinnehavare som huvudsakligen har betydelse för försvaret och vars hemlighållande är viktigt med tanke på Finlands försvar. Därför kan den lagen enligt regeringens uppfattning inte tillämpas på sådana uppfinningar för vilka patent söks i Finland på basis av avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar.

2.4 Bestämmelser om anlitande av ombud

I patentlagen förutsätts det inte att patentsökanden vid sin ansökan om patent anlitar ett ombud, om sökanden har sin hemort i Finland. Om sökanden har sin hemort någon annanstans än i Finland ska sökanden ha ett ombud som är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (12 § i patentlagen). I en regeringsproposition från 1966 (RP 101/1966, 12/II) motiveras skyldigheten enligt 12 § i patentlagen med praktiska skäl. Bestämmelser om patenthavarens motsvarande skyldighet finns i 71 § i patentlagen.

Då ombud anlitas vid ansökan om nationellt patentskydd hos patentmyndigheten i Finland kan patentsökanden bemyndiga en önskad person att vara ombud. Ombudet är i praktiken dock i

allmänhet ett auktoriserat patentombud. I de lagar som gäller auktoriserade patentombud och advokater föreskrivs det om tystnadsplikt för dessa yrkesgrupper.

Bestämmelser om systemet med ombud för industriellt rättsskydd i Finland finns i lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (22/2014) och i statsrådets förordning om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd (396/2014). Genom lagen om ombud för industriellt rättsskydd upphävdes lagen om patentombud och infördes ett förfarande för auktorisation av ombud för industriellt rättsskydd samt ett påföljdssystem för tillsynen över sådana ombud.

Enligt 1 § i lagen om ombud för industriellt rättsskydd kan ett ombud som utför uppdrag på området för industriellt rättsskydd bli auktoriserat i enlighet med den lagen. Auktorisationen är inte en förutsättning för att vara ombud, men användningen av de i den lagen skyddade yrkesbeteckningarna patentombud, varumärkesombud, mönsterrättsombud och ombud för industriellt rättsskydd har enligt lagens 7 § 1 mom. reserverats endast för auktoriserade ombud.

I 9 § i lagen om ombud för industriellt rättsskydd finns bestämmelser om ombudets tystnadsplikt. Enligt den paragrafen får auktoriserade ombud eller deras assistenter inte utan tillstånd röja en enskild klients eller familjs hemlighet eller en företagshemlighet som de på grund av sitt uppdrag har fått kännedom om. Den ovan beskrivna konfidentiella informationen mellan kunden och det auktoriserade ombudet omfattas permanent av tystnadsplikt, om inte klienten uttryckligen avstår från denna rätt.

På advokater som är ombud tillämpas lagen om advokater (496/1958). Med advokat avses enligt 1 § 1 mom. i den lagen den som i egenskap av medlem i landets allmänna advokatförening har införts i advokatregistret. Bestämmelser om tystnadsplikt för advokater finns i 5 c § i lagen om advokater. Bestämmelsen motsvarar i sak tystnadsplikten enligt lagen om auktoriserade ombud för industriellt rättsskydd.

2.5 Företagshemligheter och andra immateriella rättigheter

Bestämmelser om företagshemligheter finns i lagen om företagshemligheter (595/2018). Enligt 2 § 1 mom. 1 punkten i den lagen avses med företagshemlighet information a) som varken som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman är allmänt känd hos eller lättillgänglig för den som normalt handskas med information av det aktuella slaget, b) som på grund av en egenskap som avses i underpunkt a har ekonomiskt värde i näringsverksamhet, och c) som den legitima innehavaren har vidtagit rimliga åtgärder för att skydda.

Enligt regeringens proposition med förslag till den lagen (RP 49/2018 rd, s. 22) kan företagshemligheter vara väldigt många typer av teknisk eller ekonomisk information. För att information ska kunna klassas som en företagshemlighet ska informationen vara hemlig. Dessutom ska informationen ha ekonomiskt värde och innehavaren av informationen ska ha vidtagit rimliga åtgärder för att hålla den hemlig. Företagshemligheter kan vara bland annat tillverkningsuppgifter, testresultat, affärsidéer, prissättningsuppgifter, know-how, marknadsundersökningar, ekonomiska prognoser, konkurrentanalyser, kundregister och företagens administrativa-organisatoriska uppgifter. Även så kallad negativ information kan vara företagshemligheter. Med negativ information avses till exempel information om att någon tillverkningsmetod inte fungerar.

Det finns speciallagar om immateriella rättigheter, såsom patent, varumärken och upphovsrätt, med vilka företagshemligheter jämföras som en del av företagets immateriella tillgångar. Bestämmelser om skydd för immateriella rättigheter finns i Finland bland annat i patentlagen, lagen om nyttighetsmodellrätt (800/1991), mönsterrättslagen (221/1971), varumärkeslagen

(544/2019), lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar (32/1991) och upphovs-rättslagen (404/1961). När det gäller immateriella rättigheter får rättsinnehavaren i princip ensamrätt till föremålet för skyddet, och innehållet i skyddet är förhållandevis klart definierat. En företagshemlighet är svårare att definiera och den ger inte innehavaren ensamrätt, och av det följer bland annat att flera olika personer kan samtidigt inneha en företagshemlighet lagligen. På grund av företagshemligheters särart hindrar skyddsbestämmelser i allmänhet endast obehörigt anskaffande, utnyttjande och röjande av företagshemligheter. En företagshemlighet kan således anskaffas lagligen genom till exempel dekompileering (*reverse engineering*), självständigt utvecklingsarbete eller genom köp eller licensiering av företagshemligheter.

I fråga om definitionen av företagshemlighet innebär det tredje kravet på skäligen åtgärder för att skydda information enligt detaljmotiveringen till en regeringsproposition (RP 49/2018 rd, s. 84) att innehavaren av informationen genom sina åtgärder ska försöka hålla informationen hemlig, och att de som har att göra med informationen förstår att den är hemlig. Omfattningen av innehavarens åtgärder ska granskas i varje enskilt fall beroende på bland annat vilka slags åtgärder som det i själva verket är möjligt att vidta och vilka behov innehavaren av företagshemligheten har av att hålla informationen hemlig. Metodurvalet för att hålla informationen hemlig ska vara brett. Information kan skyddas till exempel med säkerhetsarrangemang som gäller informationssystem och fysiska utrymmen eller så kan det skrivas in i sekretessförbindelser mellan företaget och dess personal eller företaget och dess samarbetspartner vilken information som är konfidentiell. Kravet på rimliga åtgärder betyder å andra sidan till exempel inte att handlingar eller filer som innehåller företagshemligheter uttryckligen måste märkas som konfidentiella.

2.6 Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet

I lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), nedan *offentlighetslagen*, föreskrivs det om rätten att ta del av myndigheternas offentliga handlingar samt om tystnadsplikt för den som är verksam vid en myndighet, om handlingssekretess samt andra för skyddande av allmänna och enskilda intressen nödvändiga begränsningar av rätten att ta del av en handling. Där föreskrivs det även om myndigheternas skyldigheter för att syftet med offentlighetslagen ska nås.

Offentlighetsprincipen, som härleds ur 12 § 2 mom. i grundlagen, framgår av 1 § i offentlighetslagen, där det föreskrivs om offentlighetsprincipen. Enligt 1 § 1 mom. i offentlighetslagen är myndighetshandlingar offentliga, om inte något annat föreskrivs särskilt i offentlighetslagen eller i någon annan lag. Enligt förarbetena till offentlighetslagen stärker bestämmelsen offentlighetsprincipen som den centrala principen för den offentliga förvaltningen i Finland. Syftet med paragrafen är också att betona att offentlighetsprincipen är huvudregeln, från vilken man kan avvika endast genom lag.

I 6 § i offentlighetslagen finns bestämmelser om tidpunkten för när en myndighetshandling blir offentlig. I paragrafens 1 mom. definieras inte handlingsoffentligheten som sådan. Däremot anges det när offentligheten inträder i fråga om en handling som är offentlig med stöd av någon annan bestämmelse. Därför är bestämmelserna i 1 mom. subsidiära i förhållande till sekretessbestämmelserna och andra specialbegränsningar av tillgängligheten (RP 30/1998 rd, s. 58). Enligt 6 § 1 mom. 1 punkten i offentlighetslagen blir en anteckning i ett diarium eller någon annan fortlöpande förteckning offentlig när den har införts, om inte i offentlighetslagen eller någon annan lag föreskrivs något om en handlings offentlighet eller sekretess eller om någon annan begränsning av rätten att ta del av den.

Enligt offentlighetslagen ska en myndighetshandling sekretessbeläggas, om det i offentlighetslagen eller någon annan lag föreskrivs eller en myndighet med stöd av lag har föreskrivit att den ska vara sekretessbelagd eller om handlingen innehåller uppgifter för vilka tystnadsplikt föreskrivs genom lag. I 24 § i offentlighetslagen finns i form av en förteckning bestämmelser om de vanligaste sekretessgrunderna, och dessutom kan sekretessen grunda sig på särskilda bestämmelser i andra lagar.

I 24 § 1 mom. 2 punkten i offentlighetslagen anges vilka handlingar i anslutning till Finlands internationella förhållanden som är sekretessbelagda. De handlingar som avses i bestämmelsen är sekretessbelagda om utlämnandet av uppgifter ur dem skulle medföra skada eller olägenhet för Finlands internationella förhållanden eller förutsättningar att delta i det internationella samarbetet. Sekretessbelagda på denna grund är enligt bestämmelsen handlingar som gäller bland annat Finlands förhållanden till andra stater eller en internationella organisationer eller förhållandet mellan finska staten, finska medborgare, personer som vistas i Finland eller sammanslutningar som är verksamma i Finland och myndigheter, personer eller sammanslutningar i en främmande stat.

Sekretessbestämmelsen om försvaret ingår i 24 § 1 mom. 10 punkten i offentlighetslagen. I bestämmelsen om försvaret har klausulen om skaderekvisit skrivits i form av en sekretesspresumption, det vill säga att handlingarna i fråga är sekretessbelagda, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling inte skadar eller äventyrar försvarets intressen. Enligt bestämmelsen är handlingar som gäller militär underrättelseverksamhet, försvarsmaktens utrustning, sammansättning, förläggning eller användning eller det övriga militära försvaret sekretessbelagda. Sekretessbelagda är dessutom handlingar som gäller uppfinningar, konstruktioner, anordningar eller system som tjänar försvaret eller handlingar som gäller objekt som annars är av betydelse för försvaret eller som gäller försvarsberedskapen.

Bestämmelser om skydd av handlingar som innehas av myndigheter och som innehåller företagshemligheter finns i 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen. Enligt den är, om inte något annat föreskrivs särskilt, myndighetshandlingar som innehåller uppgifter om en privat företagshemlighet sekretessbelagda. Det gäller också handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med privat näringsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för näringsidkaren, och det inte är fråga om uppgifter som är betydelsefulla för skyddande av konsumenters hälsa eller en hälsosam miljö eller för bevakande av de rättigheter som innehas av dem som orsakas skada av verksamheten eller uppgifter om näringsidkarens skyldigheter och fullgörande av dessa.

I samband med stiftandet av lagen om företagshemligheter ändrades paragrafen i fråga så att uttrycket affärs- och yrkeshemlighet överensstämmer med uttrycket företagshemlighet i lagen om företagshemligheter. Enligt detaljmotiveringen till bestämmelsen i fråga var avsikten inte att ändra vad som enligt offentlighetslagen kunde betraktas som en affärs- eller yrkeshemlighet. Definitionen av företagshemlighet i lagen om företagshemlighet omfattar också yrkeshemlighet. Till skillnad från företagshemlighet har yrkeshemlighet mer avsett fria yrkesutövarer, såsom privatläkare, arkitekter, advokater, självständigt verksamma formgivare eller designers hemligheter som gäller kunskaper och färdigheter.

Definitionen av företagshemlighet enligt lagen om företagshemligheter lämpar sig enligt regeringens proposition med förslag till lag om företagshemligheter (RP 49/2018 rd, s. 122) även när man ska bedöma om det är fråga om en företagshemlighet enligt offentlighetslagen. I fråga om punkt c i definitionen bedöms dock de åtgärder som avses i definitionen objektivt av myndigheten då offentlighetslagen tillämpas, och villkoret är då inte att innehavarens subjektiva

sekretessvilja utreds på det sätt som avses i strafflagen. Enligt förarbetena till offentlighetslagen togs inte strafflagens begrepp företagshemlighet in i offentlighetslagen därför att sekretessen enligt den i strafflagen ingående definitionen skulle kräva utredning av företagarens sekretessvilja. Till övriga delar än i fråga om sekretessviljan konstaterades det att begreppet affärs- och yrkeshemlighet före ändringen av offentlighetslagen motsvarar området för begreppet företagshemlighet (RP 30/1998 rd, s. 95).

Om näringsidkaren inte själv hemlighåller sådan information som om den vore sekretessbelagd skulle kunna vara en företagshemlighet, uppfyller informationen inte definitionen av företagshemlighet eller något annat begrepp som avser näringshemlighet. I oklara situationer skulle myndigheten redan utifrån den formulering i offentlighetslagen som föregick ändringen i sin bedömning beakta företagarens sekretessvilja (RP 30/1998 rd, s. 95). När det gäller offentlighetslagen bör det noteras att offentligheten för myndighetshandlingar i enlighet med 12 § i grundlagen är huvudprincipen, och sekretessbestämmelserna är alltid avvikelser från detta. Därför gäller begränsningarna av offentligheten endast det som är nödvändigt och tolkningen av dem är snäv och noggrant avgränsad.

Bestämmelser om skydd av offentliga samfunds egna företagshemligheter som behandlas i myndighetsverksamhet finns däremot i 24 § 1 mom. 17 punkten i offentlighetslagen. Enligt den är sekretessbelagda handlingar sådana handlingar som innehåller uppgifter om statens, välfärdsområdets, kommuners eller något annat offentligt samfunds eller i 4 § 2 mom. i offentlighetslagen avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelsers företagshemligheter, samt sådana handlingar som innehåller uppgifter om någon annan motsvarande omständighet som har samband med affärsverksamhet, om utlämnandet av uppgifter ur en sådan handling skulle medföra ekonomisk skada för sammanslutningen, inrättningen eller stiftelsen eller ge ett annat offentligt samfund eller en enskild som bedriver liknande eller annars konkurrerande verksamhet en konkurrensfördel eller försämra det offentliga samfundets eller i 4 § 2 mom. avsedda sammanslutningars, inrättningars eller stiftelsers möjligheter till förmånlig upphandling eller arangemang som avser placering, finansiering eller låneskötsel.

Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet

Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004) tillämpas på särskilt känsligt informationsmaterial. Med det avses sådana sekretessbelagda handlingar och material samt sådan information som kan fås ur dem samt sådana handlingar och material som producerats utifrån dessa handlingar och material samt denna information och som har säkerhetsklassificerats (säkerhetsskyddsklassificerats) enligt en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Bestämmanderätten över särskilt känsligt informationsmaterial kvarstår även efter utlämnandet hos den stat, internationella organisation eller det organ som lämnat ut materialet. Lagen kan endast tillämpas om den internationella överenskommelsen har satts i kraft i Finland på det sätt som grundlagen kräver eller om det är fråga om en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet som annars är bindande för Finland.

Till kategorin särskilt känsligt informationsmaterial som omfattas av lagens tillämpningsområde hänförs ytterligare handlingar som har upprättats av en finsk myndighet eller av en näringsidkare som omfattas av lagens tillämpningsområde, av vilka framgår information som ingår i särskilt känsligt informationsmaterial som har sänts till Finland eller information som kan hämtas ur sådant material. Lagen tillämpas inte endast på hemlighållande eller klassificering av handlingar och delar av handlingar som innehåller nationell information från Finland.

Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet tillämpas förutom på myndigheter också på en näringsidkare och dennas anställda i sådana fall då näringsidkaren är

part i ett säkerhetsklassificerat avtal eller deltar i ett upphandlingsförfarande innan ett sådant avtal sluts eller är underleverantör för en sådan näringsidkare (1 § 2 mom.).

Med ett säkerhetsklassificerat avtal avses ett avtal som en myndighet i en annan stat eller ett företag som har hemvist i den andra staten eller en internationell organisation eller ett internationellt organ, på det sätt som avses i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet, har för avsikt att ingå eller har ingått med en näringsidkare som har hemvist i Finland, om deltagande i ett anbudsförfarande eller fullgörande av ett avtal kan förutsätta tillgång till särskilt känsligt informationsmaterial (2 § 1 mom. 3 punkten).

Särskilt känsligt informationsmaterial ska sekretessbeläggas, om inte något annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet (6 § 1 mom.). Tystnadsplikten gäller också en näringsidkare som är part i ett säkerhetsklassificerat avtal. I Finlands bilaterala överenskommelser om utbyte av sekretessbelagd information mellan myndigheterna i olika stater ingår i regel en bestämmelse som begränsar användningen av den utlämnade informationen. Enligt bestämmelsen får särskilt känsligt informationsmaterial användas och överlätas endast för angivet ändamål, om inte den som har klassificerat materialet samtycker till något annat. Användningen av särskilt känsligt informationsmaterial är alltså strikt ändamålsbunden.

I lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs om skyldigheten att förse särskilt känsligt informationsmaterial med anteckning om säkerhetsklass. Särskilt känsligt informationsmaterial ska föras med en sådan anteckning om säkerhetsklass som anger vilka säkerhetskrav som ska iaktas vid hanteringen av materialet (8 §). Ju högre materialets säkerhetsklass är, desto strängare informationssäkerhetsåtgärder krävs det. Lagen innehåller en allmän förpliktelse att tillämpa de bestämmelser om hantering av informationsmaterialet som materialets säkerhetsklass förutsätter samt ett bemyndigande att föreskriva om säkerhetsåtgärder vid hantering av särskilt känsligt informationsmaterial som motsvarar de olika säkerhetsklasserna genom förordning av statsrådet (9 §). I 18 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), nedan *informationshanteringslagen* finns en allmän bestämmelse om handlingar som ska säkerhetsklassificeras inom statsförvaltningen. I 4 § i statsrådets förordning om säkerhetsklassificering av handlingar inom statsförvaltningen (1101/2019), nedan *säkerhetsklassificeringsförordningen*, finns det bestämmelser om säkerhetsklassificeringens motsvarighet vid tillgodoseende av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerheten.

Enligt 10 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska särskilt känsligt informationsmaterial förvaras i utrymmen där det är möjligt att skydda handlingarna och materialen samt informationen i dem i enlighet med en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Bestämmelser om kraven på säkerheten i sådana lokaler och utrymmen finns i 9 och 10 § i säkerhetsklassificeringsförordningen.

Det allmänna kravet i internationella överenskommelser om att endast personer som behöver särskilt känsligt informationsmaterial för skötseln av sina uppgifter ska ges tillgång till materialet har skrivits in i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Dessa personer ska namnges på förhand i de fall som den internationella förpliktelsen som gäller informationssäkerhet förutsätter (6 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet). Detsamma gäller näringsidkare som avses 1 § 2 mom. i den lagen.

Lagen innehåller bestämmelser om utfärdande av intyg över säkerhetsutredning av person (*Personnel Security Clearance, PSC*) och över säkerhetsutredning av företag (*Facility Security Clearance, FSC*). För utfärdandet av intyg och prövningen i anslutning till detta ska den myndighet som gjort säkerhetsutredningen av person eller företag trots sekretessbestämmelserna

lämna den nationella säkerhetsmyndigheten information om alla sådana omständigheter som vid utredningen framkommit i fråga om den person eller det företag som utredningen gäller (11 § 1 mom. och 12 § 1 mom.).

Säkerhetsutredningslagen (726/2014) tillämpas vid bedömningen av huruvida ett intyg ska utfärdas samt i fråga om giltighet för och återkallelse av ett intyg (11 § 2 mom. och 12 § 2 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet). Om den nationella säkerhetsmyndigheten vägrar att utfärda ett intyg över säkerhetsutredning av person eller företag, ska den meddela skälen för detta i ett skriftligt beslut som ges till den som ansökt om utredningen och den som utredningen gäller (11 § 3 mom. och 12 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet). Bestämmelser om ändringssökande finns i den lagens 20 a §. Bestämmelserna i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska tillämpas så länge det behövs för det allmänna intresse som säkerhetsklassificeringen baserar sig på, också då den överenskommelse eller den författning som tillämpningen av bestämmelserna baserar sig på inte längre är i kraft (15 §). I fråga om när sekretessen upphör gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Enligt 31 § 2 mom. i offentlighetslagen är sekretesstiden för en myndighetshandling 25 år, om inte något annat föreskrivs. Enligt 31 § 3 mom. i den lagen kan en handling vara sekretessbelagd även efter dessa 25 år, om den innehåller uppgifter som är säkerhetsklassificerade enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och om lämnande av uppgifter ur handlingen fortfarande skulle orsaka en sådan följd som avses i 24 § 1 mom. 2, 7 och 8 eller 10 punkten. Enligt 31 § 3 mom. i offentlighetslagen blir sådana handlingar offentliga när säkerhetsklassificeringen har upphävts.

3 Syftet med avtalen

Avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar

Med avtalet främjas det ekonomiska samarbetet mellan medlemsstaterna i Nato genom att det skapas förutsättningar för patentansökningar för sekretessbelagda uppfinningar i andra avtalsstater. Syftet med avtalet är också, för uppfyllandet av förpliktelsen enligt artikel III i nordatlantiska fördraget, att med tanke på det ömsesidiga biståndet göra det möjligt att överföra information om försvarsrelaterade uppfinningar mellan Natos medlemsstater. Genom informationsutbyte mellan medlemsstaterna kan man främja forsknings-, utvecklings- och produktionssamarbete i anslutning till försvarsuppfinningar och på så sätt upprätthålla och utveckla den individuella och kollektiva förmågan att stå emot väpnade angrepp.

Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål

Syftet med avtalet är att främja överföring och användning av äganderättsligt skyddad teknisk information för försvarsändamål. Försvarsförmågan hos Natos medlemsstater stärks med avtalet genom överföring av äganderättsligt skyddad teknisk information till stöd för försvarsinriktad forskning och utveckling och produktion av försvarsförmödenheter och försvarsmateriel.

4 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att riksdagen godkänner avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål och genomförandeförfarandena för avtalen. Propositionen innehåller dessutom förslag till ikraftträdandelagar genom vilka de bestämmelser i båda avtalen och deras genomförandeförfaranden som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft.

Förslaget till lag om sättande i kraft av avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt förfarandena för genomförande av avtalet är en så kallad blandad ikraftträdandelag, där det utöver en ikraftträdandebestämmelse i blankettform finns behövliga materiella bestämmelser. Genom de föreslagna materiella bestämmelserna förtydligas de finska myndigheternas uppgifter och befogenheter enligt avtalet och genomförandeförfarandena. Dessutom utsträcks till behövliga delar bestämmelserna om sekretess och informationssäkerhet till att gälla ombud som behandlar information som är sekretessbelagd enligt ett avtal. Förslaget till lag om sättande i kraft av Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfarandena för genomförande av avtalet är en så kallad blankettlag.

5 Propositionens konsekvenser

Konsekvenser för myndigheterna

Godkännandet av de avtal och lagar som ingår i propositionen har konsekvenser för myndigheternas verksamhet. Den viktigaste konsekvensen är informationssäkerhetskraven för den information och de patentansökningar som överförs med stöd av avtalen. Patentansökningarna ska i Finland behandlas i enlighet med kraven för den säkerhetsklass (säkerhetsskyddsklass) som motsvarar den säkerhetsklass som ursprungslandet har bestämt. Kraven på informationssäkerhet gäller alla faser av överföring och behandling av informationen. Den viktigaste konsekvensen för myndighetsverksamheten gäller Patent- och registerstyrelsen. För att informationssäkerheten ska överensstämma med avtalsförpliktelserna krävs det beredskap av Patent- och registerstyrelsen att behandla också information i högre säkerhetsklasser och därigenom sköta olika delområden inom säkerheten, såsom den administrativa säkerheten, personalsäkerheten och lokalernas fysiska säkerhet.

Enligt förfarandena för genomförande av Natos avtal om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar ska Finland meddela namnen på de behöriga försvarsmyndigheterna och patentmyndigheterna och deras särskilda avdelningar för behandling av uppfinningar och patentansökningar som omfattas av sekretessåtgärder. I propositionen föreslås det att försvarsmyndighetens uppgifter föreskrivs för Huvudstaben. Patent- och registerstyrelsen behandlar de patentansökningar som tas emot med stöd av ett avtal. Finland ska också underrätta Natos generalsekreterare när Finland kan genomföra förfarandena och avser att tillämpa dem.

Avtalen ökar i någon mån de administrativa uppgifterna inom försvarsförvaltningen och Patent- och registerstyrelsen. Det finns inga närmare uppgifter om antalet patentansökningar som kommer till Finland med stöd av avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar, men antalet bedöms bli relativt litet. Avtalen kan också indirekt öka behovet av att göra säkerhetsutredningar av personer och företag i fråga om sådana företag och deras personal som i fortsättningen deltar i behandlingen av den information som överförs med stöd av avtalen.

Konsekvenser för näringslivet

Anslutningen till avtalen förbättrar finländska företags möjligheter att delta i Natos projekt och program samt i internationellt samarbete mellan medlemsstaterna till stöd för Natos verksamhet. När informationsutbytet underlättas, främjas med avtalen ekonomiskt samarbete, försvarsinriktad forskning samt utveckling och tillverkning av försvarsförnödenheter mellan medlemsstaterna.

Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål ger skydd för sådan äganderättsligt skyddad teknisk information som avses i avtalet och som kan ägas av företag. I avtalet fastställs användningen och offentliggörandet av äganderättsligt skyddad teknisk information samt rätten till skadestånd, om den som äger informationen lider skada till följd av olovligt utlämnande eller olovlig användning av informationen. Syftet med detta är att undanröja hinder för företags deltagande i sådant samarbete där deras äganderättsliga tekniska information kan användas för försvarsändamål.

Konsekvenser för ombud som företräder patentsökande

För att ombuden ska kunna företräda patentsökande som ansöker om sekretessbelagda patent i Finland i enlighet med avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar, ska ombuden i enlighet med genomförandeförfarandena ha ett vederbörligt befullmäktigande att få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information och bedömas kunna erbjuda tillräcklig fysisk säkerhet för den. Beroende av säkerhetsskyddsklassnivån och sättet att lagra informationen kan detta kräva intyg över säkerhetsutredning av person och av företag som utfärdats av den nationella säkerhetsmyndigheten. I synnerhet kan utarbetandet av en säkerhetsutredning av företag och säkerhetsarrangemangen för lokaler medföra kostnader för patentombuden. För säkerhetsutredningar av företag tas det i enlighet med säkerhetsutredningslagen ut en avgift med iakttagande av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). En säkerhetsutredning av företag som gjorts av Skyddspolisen kostar för närvarande 5 000 eller 10 000 euro, beroende på företagets omfattning, och en normal säkerhetsutredning av person kostar 120 euro. En säkerhetsutredning av ett företag och ett intyg som utfärdats med stöd av utredningen är i kraft i 5 år, vilket kan vara en konkurrensfördel för företaget i och med att det verifierar en hög informationssäkerhetsnivå i företaget. Utöver utredningsavgifterna kan det uppstå kostnader för företaget för att säkerhetsarrangemangen, i synnerhet lokalerna och informationssystemen samt datakommunikationen, ska nå den nivå som krävs.

Ekonomiska konsekvenser

Behandlingen i enlighet med avtalsförpliktelserna av patentansökningar som kommer till Finland med stöd av avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar beräknas föranleda Patent- och registerstyrelsen kostnader på cirka 30 000 euro som täcks utan särskild finansiering. Antalet ansökningar bedöms bli litet, och därför behandlas ansökningarna i pappersform. Om antalet ansökningar visar sig vara klart större än beräknat, bedöms behovet av elektronisk behandling och kostnaderna för den på nytt under de kommande åren.

I fråga om merkostnader av engångsnatur och bestående fasta kostnader i anslutning till Nato-medlemskapet, bland annat för informationssäkerhetslösningar och lokalsäkerhet, har en allmän bedömning gjorts i avsnitt 6.1 om konsekvensbedömningar i regeringens proposition om Natos informationssäkerhetsavtal (RP 4/2023 rd).

6 Remissvar

Utkastet till regeringsproposition var på remiss under tiden xx xxxx – xx xxxx 2023. Utlåtande begärdes av X remissinstanser. Sammanlagt lämnades X utlåtanden. Begäran om utlåtande och utlåtandena finns tillgängliga på adressen valtioneuvosto.fi/sv/projekt med identifieringskod PLMXXX.

7 Förhållandet mellan avtalsbestämmelserna och lagstiftningen i Finland

7.1 Avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar

Ingress. I ingressen till avtalet bekräftar parterna sin önskan att främja ekonomiskt samarbete i enlighet med vad som överenskommits i artikel 2 i nordatlantiska fördraget och det åtagande som de har gjort i enlighet med artikel 3 i fördraget, att genom kontinuerlig och effektiv egen beredskap upprätthålla och utveckla sin individuella och kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp. I ingressen konstateras det att sekretessbeläggande av en försvarsrelaterad uppfinning i ett av länderna i Nordatlantiska fördragsorganisationen i allmänhet, om patent har sökts eller beviljats för den berörda uppfinningen, medför förbud mot att söka patent för samma uppfinning i andra länder, inbegripet länderna i Nordatlantiska fördragsorganisationen. Den territoriella avgränsning som följer av detta förbud kan vara till förfång för patentsökande och därmed skada det ekonomiska samarbetet mellan länderna i Nordatlantiska fördragsorganisationen. Parterna anser att det för ömsesidigt bistånd är önskvärt med ömsesidig överföring av information om försvarsrelaterade uppfinningar och beaktar att detta förbud i vissa fall kan hindra överföringen av sådan information. Av denna orsak anser parterna att om den regering hos vilken förbudet har sitt ursprung är beredd att tillåta att en patentansökan lämnas in i ett eller flera andra länder i Nordatlantiska fördragsorganisationen kan dessa länders regeringar, förutsatt att även de sekretessbelägger uppfinningen, inte vägra att sekretessbelägga ansökan. I ingressen fastställs det också att regeringarna för parterna i nordatlantiska fördraget har kommit överens om ömsesidigt skydd av sådan säkerhetsskyddsklassificerad information som de utbyter sinsemellan.

Artikel I. Artikel I första stycket innehåller en bestämmelse enligt vilken de regeringar som är parter i avtalet ska säkerställa sekretess för uppfinningar för vilka patentansökningar har tagits emot i enlighet med överenskomna förfaranden och se till att sekretessen säkerställs i de fall där uppfinningarna med hänvisning till det nationella försvarets intresse har sekretessbelagts av den regering (ursprungslandets regering) som först tog emot en patentansökan om uppfinningarna i fråga.

Säkerställandet av sekretessen för uppfinningen i enlighet med bestämmelsen inbegriper den lagstadgade sekretessplikten och tystnadsplikten. Dessutom omfattar det ändamålsenliga och tillräckliga fysiska säkerhetsarrangemang som säkerställer föremålet för uppfinningen under sekretessens hela livscykel. Den förpliktelse att säkerställa sekretess som avses i bestämmelsen tillämpas när en patentansökan som gäller en sådan uppfinning som avses i bestämmelsen har tagits emot i enlighet med överenskomna förfaranden. Bestämmelser om förfarandena för patentansökan och för mottagande av patentansökan finns i de följande artiklarna i avtalet samt i avsnitt A ”Allmänna villkor och krav” i genomförandeförfarandena.

Enligt 12 § 2 mom. i grundlagen är handlingar och upptagningar som innehas av myndigheterna offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. Var och en har rätt att ta del av offentliga handlingar och upptagningar. Enligt gällande lagstiftning grundar sig sekretessplikten och tystnadsplikten i fråga om myndighetshandlingar i Finland på bestämmelserna i offentlighetslagen och när det gäller särskilt känsligt informationsmaterial på lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

Enligt offentlighetslagen är vissa myndighetshandlingar som gäller Finlands internationella relationer sekretessbelagda, om utlämnandet av uppgifter ur dem skulle medföra skada eller olägenhet för Finlands internationella förhållanden eller förutsättningar att delta i det internationella samarbetet (24 § 1 mom. 2 punkten). Punkten innehåller en klausul om skaderekvisit enligt

vilken presumtionen är att uppgifterna i fråga är offentliga. Sekretessbelagda är dessutom myndighetshandlingar som gäller uppfinningar som tjänar försvaret, om det inte är uppenbart att utlämnandet av uppgifter ur dem inte skadar eller äventyrar försvarets intressen (24 § 1 mom. 10 punkten). Enligt den klausul om skaderekvisit som används i bestämmelsen är presumtionen sekretess för handlingar som gäller uppfinningar som tjänar försvaret. Sekretessen för handlingar är dock inte absolut.

I lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet finns bestämmelser som gäller särskilt känsligt informationsmaterial och som avviker från offentlighetslagen. Särskilt känsligt informationsmaterial ska sekretessbeläggas, om inte något annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet (6 § 1 mom.).

Säkerställandet av sekretess för uppfinningar i enlighet med artikel I första stycket förpliktar till absolut sekretess för uppgifter som erhållits med stöd av avtalet, utan någon särskild prövning i mottagarlandet. Tillämpningen av avtalsbestämmelsen avviker från bestämmelserna i offentlighetslagen, eftersom myndigheten när den avgör en begäran om information som gäller uppfinningar som avses i avtalet inte har skyldighet att särskilt motivera den skada som utlämnande av informationen orsakar. I övrigt ska en begäran om information behandlas i enlighet med offentlighetslagen. Den gällande lagstiftningen ger genom klausuler om skaderekvisit den behöriga myndigheten prövningsrätt när det gäller att fastställa sekretessen, och därför föreslås det att bestämmelser om absolut sekretess för uppfinningar som avses i avtalet tas in i lagen om sättande i kraft av avtalet.

Sekretessbeläggande av en uppfinning begränsar i princip uppfinnarens ensamrätt enligt patentträtten att utnyttja uppfinningen yrkesmässigt och innebär således ett ingrepp i skyddet för uppfinnarens egendom. Bestämmelser om egendomsskyddet finns i 15 § 1 mom. i grundlagen. Förhållandet mellan sekretessplikten och egendomsskyddet behandlas närmare i avsnitt 12.2.

Bestämmelser om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande för den som är anställd vid en myndighet eller annars verkar hos en myndighet samt för den som handlar på uppdrag av en myndighet och för den som är anställd hos denna finns i 23 § i offentlighetslagen. I 7 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det dessutom om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande för näringsidkare som omfattas av lagens tillämpningsområde. Lagen tillämpas endast på en sådan näringsidkare som är avtalspart i ett säkerhetsklassificerat avtal eller som deltar i ett upphandlingsförfarande som föregår ett säkerhetsklassificerat avtal eller som är underleverantör till en sådan näringsidkare. Den gällande lagstiftningen om tystnadsplikt omfattar inte ombud som företräder patentsökande. Det anses behövt att för sådana ombud särskilt föreskriva om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande i lagen om sättande i kraft av avtalet.

I enlighet med avsnitt A i genomförandeförfarandena (Allmänna villkor och krav) förutsätter preciserat förpliktelsen enligt artikel I första stycket utöver sekretess i mottagarstaten att en patentansökan som görs från en annan avtalsslutande stat tilldelas en säkerhetsskyddsklassificering som minst motsvarar den som tilldelats i ursprungsstaten. I Nato kallas säkerhetsklasser för säkerhetsskyddsklasser på svenska. Bestämmelser om anteckning om sekretess för och säkerhetsklassificering av myndighetshandlingar finns i 25 § i offentlighetslagen och bestämmelser om säkerhetsklassificering i 18 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019), nedan *informationshanteringslagen*. I lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs om skyldigheten att förse särskilt känsligt informationsmaterial med anteckning om säkerhetsklass. Särskilt känsligt informationsmaterial ska förse med en sådan anteckning om säkerhetsklass som anger vilka säkerhetskrav som ska

iakttas vid hanteringen av materialet (8 §). I 4 § i säkerhetsklassificeringsförordningen föreskrivs det om säkerhetsklassificeringens motsvarighet vid tillgodoseendet av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerheten. Dessutom har man regelmässigt i de informationssäkerhetsavtal som Finland ingått kommit överens om motsvarigheterna mellan säkerhetsklasserna.

När en uppfinning som är föremål för patentansökan är säkerhetskyddsklassificerad förutsätts det att förpliktelsen att säkerställa sekretessen enligt artikel I iakttas i enlighet med de informationssäkerhetskrav som motsvarar säkerhetskyddsklassificeringen av föremålet för uppfinningen. Avsnitt A (Allmänna villkor och krav) och avsnitt B (Korrespondens som avser ansökan) i genomförandeförfarandena innehåller också allmänna bestämmelser om säker överföring av handlingar och korrespondens som avser patentansökan och om säkerhetsbestämmelser och säkerhetspraxis som ska tillämpas på överföringen. Bestämmelser om de krav som ställs på behandlingen av säkerhetskyddsklassificerad information finns i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet, informationshanteringslagen och säkerhetsklassificeringsförordningen. Bestämmelserna i 3 kap. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet innehåller de centrala informationssäkerhetsåtgärderna på lagnivå. Lagens 9 § innehåller en allmän förpliktelse att vid hanteringen av informationsmaterial iakttas de bestämmelser som gäller materialets säkerhetsklass. Lagstiftningen om informationssäkerhet tillämpas i princip endast på myndigheter, men för att fullgöra avtalsförpliktelserna är det behövt att utvidga tillämpningsområdet för lagstiftningen om behandling av säkerhetsklassificerad information till att gälla också ombud som företräder patentsökande och som behöver beviljas tillgång till skyddat informationsmaterial. Det föreslås att bestämmelser om detta tas in i lagen om sättande i kraft av avtalet.

Säkerställandet av sekretessen för uppfinningar enligt artikel I första stycket förutsätter i fråga om säkerhetskyddsklassificerad information att tillförlitligheten hos den personal som har tillgång till informationen samt säkerheten i lokalerna säkerställs. I avsnitt A.3 i genomförandeförfarandena (Allmänna villkor och krav) definieras de gemensamma förfarandena för anlitan av patentombud eller andra företrädare, inklusive förpliktelsen att säkerställa patentombudets eller någon annan företrädarens fullmakt att få åtkomst till säkerhetskyddsklassificerad information och dennes förmåga att kunna erbjuda tillräcklig fysisk säkerhet för den.

Enligt 6 § 3 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska en myndighet som hanterar särskilt känsligt informationsmaterial se till att endast personer som behöver informationen för skötsel av sina uppgifter har tillgång till materialet. I 11 och 12 § i den lagen föreskrivs om intyg över säkerhetsutredning av person och företag. Enligt bestämmelserna ska en sådan säkerhetsutredning av person eller företag som förutsätts i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet göras på det sätt som föreskrivs i säkerhetsutredningslagen. Ett intyg över säkerhetsutredning av person eller företag utfärdas av den nationella säkerhetsmyndigheten, om inte något annat följer av särskilda skäl. I 10 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det om säkerhetskrav som gäller utrymmen. Enligt bestämmelsen ska särskilt känsligt informationsmaterial förvaras i utrymmen där det är möjligt att skydda handlingarna och materialen samt informationen i dem i enlighet med en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet.

I artikel I andra stycket konstateras det att denna bestämmelse dock inte inverkar på den rätt som ursprungslandets regering har att förbjuda inlämnandet av en patentansökan om uppfinningen till en eller flera andra regeringar som är parter i avtalet.

I artikel I tredje stycket konstateras det att de regeringar som är parter i avtalet enas om att utarbeta de förfaranden som kan behövas för den praktiska tillämpningen av artikeln. Parterna

i avtalet har genom närmare bestämmelser i avsnitten F och G i genomförandeförfarandena delegerat behörigheten att ändra genomförandeförfarandena till Nordatlantiska rådet. Delegeringen av behörigheten att ingå avtal behandlas mer ingående i avsnitt 12.2 om behandlingsordningen.

Artikel II. Enligt artikeln är bestämmelserna om sekretess i artikel I tillämpliga på framställning antingen av ursprungslandets regering eller av patentsökanden. I det senare fallet är det en förutsättning att patentsökanden styrker att ursprungslandets regering har beslutat om sekretessbelägga uppfinningen och att patentsökanden av samma regering har fått tillstånd att lämna in en hemlig patentansökan i landet i fråga. Allmänna bestämmelser om förutsättningarna för ansökan om patent finns i patentlagen. Patentlagens 8 § innehåller formella krav på patentansökans innehåll.

Närmare bestämmelser om genomförandet av artikeln finns i avsnitten A.1 och A.2 i genomförandeförfarandena.

Artikel III. Bestämmelsen i artikeln ger den regering som ska säkerställa en uppfinnings sekretess i enlighet med artikel I rätt att, som villkor för säkerställandet, kräva att patentsökanden avstår från alla anspråk på ersättning för sådana förluster eller skador som är grundande enbart på att uppfinningen har sekretessbelagts.

Enligt 118 § 1 mom. i grundlagen svarar en tjänsteman för att hans eller hennes ämbetsåtgärder är lagliga. I 118 § 3 mom. i grundlagen föreskrivs det om en enskilds rätt att kräva skadestånd av ett offentligt samfund, en tjänsteman eller någon annan som sköter ett offentligt uppdrag, om han eller hon har lidit rättskränkning eller skada på grund av en lagstridig åtgärd eller försummelse av en tjänsteman eller någon annan som sköter ett offentligt uppdrag. Bestämmelser om myndigheternas skadeståndsansvar finns i 3 och 4 kap. i skadeståndslagen (412/1974) och bestämmelser om behandling av skadeståndsanspråk mot staten i lagen om statens skadeståndsverksamhet (978/2014). Statens ersättningsansvar kan också grunda sig på en bestämmelse i någon annan lag, strikt ansvar enligt de principer som fastställts i rättspraxis eller på en internationell överenskommelse som är förpliktande för staten.

I 3 kap. 1 § i skadeståndslagen föreskrivs det om ett offentligt samfunds ansvar för skada som orsakats av en tjänsteman när det inte är fråga om utövning av offentlig makt. Enligt 1 mom. är arbetsgivaren skyldig att ersätta en skada som arbetstagaren orsakar genom fel eller försummelse i arbetet. Enligt 2 mom. i samma paragraf gäller vad som i 1 mom. föreskrivs om arbetsgivare på motsvarande sätt staten, kommuner och andra offentliga samfund eller inrättningar, när en skada genom fel eller försummelse förorsakats av ett sådant samfunds arbetstagare eller av person i tjänste- eller därmed jämförligt anställningsförhållande till samfundet i verksamhet, som inte bör anses innefatta myndighetsutövning. Enligt 3 kap. 2 § i skadeståndslagen är staten skyldig att ersätta skada som orsakats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning, om de krav som med hänsyn till verksamhetens art och ändamål skäligen kan ställas på fullgörandet av åtgärden eller uppgiften har åsidosatts. Om en uppfinning som omfattas av avtalet är sekretessbelagd med stöd av lag, kan det inte anses att det uppkommer skadeståndsskyldighet för myndigheten, eftersom myndigheten inte kan anses ha förfarit felaktigt eller försummat sina skyldigheter när den behandlar uppfinningen som sekretessbelagd i Finland. Det är inte heller fråga om verksamhet för vilken staten är ansvarig oberoende av vållande.

I fråga om patent där patenthavaren på grundval av expropriation enligt lagen om försvarsuppfinningar är finska staten, betalas till uppfinnaren med stöd av den lagen en inlösningssättning som motsvarar full ersättning, och i fråga om dem orsakas i de situationer som avses i artikel III i avtalet inte skada för den uppfinnare i vars ställe finska staten har blivit ägare till patentet.

Det kan inte anses att staten orsakas en ersättningsgill skada av att staten i egenskap av patenthavare är skyldig att avstå från ersättningsyrkanden i de situationer som avses i artikel III i avtalet.

Enligt 1 § 1 mom. i lagen om statens skadeståndsverksamhet tillämpas den lagen på handläggning av skadeståndsanspråk mot staten, om anspråket grundas på ett fel eller en försummelse som en statlig myndighet har begått eller på verksamhet för vilken staten svarar oberoende av uppsåt eller vårdslöshet. Enligt Statskontorets tolkningspraxis tillämpas lagen inte på skada som staten har orsakat sig själv och med vissa undantag inte heller på situationer där staten yrkar på skadestånd. Lagen om statens skadeståndsverksamhet blir inte tillämplig i situationer enligt artikel III, eftersom en myndighet inte på det nämnda sättet kan anses ha förfarit felaktigt eller försummat sina skyldigheter när den behandlar en uppfinning som sekretessbelagd i Finland.

Bestämmelser om egendomsskyddet finns i 15 § 1 mom. i grundlagen. Förhållandet mellan bestämmelsen och egendomsskyddet granskas i avsnitt 12.2 om behandlingsordningen.

Närmare bestämmelser om genomförandet av artikeln finns i avsnitt A.5 i genomförandeförfarandena. I bilaga 1 till genomförandeförfarandena finns en förteckning över de stater som i allmänhet kräver att patentsökanden avstår från ersättningsanspråk, om patent på uppfinningarna söks i enlighet med avtalet i staten i fråga.

Artikel IV. Artikeln innehåller en bestämmelse om upphävande av sekretessåtgärder som införts i enlighet med artikel I och om det förfarande som ska iakttas vid upphävandet. Enligt artikeln kan de sekretessåtgärder som införts i enlighet med artikel I upphävas endast på framställning av ursprungslandets regering. Denna ska sex veckor i förväg underrätta de andra berörda regeringarna om sin avsikt att upphäva sina åtgärder. Ursprungslandets regering ska i största möjliga utsträckning beakta de framställningar som görs av de andra regeringarna inom dessa sex veckor, med vederbörlig hänsyn till Nordatlantiska fördragsorganisationens säkerhet.

I fråga om när sekretessen upphör gäller vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Enligt 31 § 1 mom. i offentlighetslagen får en myndighetshandling inte hållas hemlig, när den sekretesstid som föreskrivs i lag eller med stöd av en lag har förflutit eller när den myndighet som förordnat om sekretess återkallar sitt förordnande.

Enligt 31 § 2 mom. i offentlighetslagen är sekretesstiden för en myndighetshandling 25 år, om inte något annat föreskrivs. Enligt 31 § 3 mom. i offentlighetslagen kan en handling vara sekretessbelagd även efter dessa 25 år, om den innehåller uppgifter som är säkerhetsklassificerade enligt lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och om lämnande av uppgifter ur handlingen fortfarande skulle orsaka en sådan följd som avses i 24 § 1 mom. 2, 7 och 8 eller 10 punkten. Sådana handlingar blir enligt 31 § 3 mom. i offentlighetslagen offentliga när säkerhetsklassificeringen har upphävts.

Bestämmelser om myndigheternas arkivfunktioner och handlingar finns i arkivlagen (831/1994). Enligt 1 § 1 mom. 1 punkten i arkivlagen tillämpas lagen på statliga ämbetsverk, inrättningar, domstolar och andra lagskipningsorgan samt på andra statliga myndigheter som arkivbildare. Bestämmelser om arkivbildarnas skyldigheter vid organiseringen av arkivfunktionen finns i 3 kap. i arkivlagen. Arkivbildaren ska enligt 8 § 2 mom. i den lagen bestämma förvaringstiderna och förvaringssätten för handlingar som inkommer och uppstår till följd av skötseln av uppgifterna och ha en arkivbildningsplan över dem. När förvaringstiderna för handlingarna bestäms ska det beaktas vad som särskilt bestäms eller föreskrivs om dem. Bestämmelser om handlingar som ska förvaras varaktigt finns i 8 § 3 mom. Enligt bestämmelsen ska arkivverket (nuvarande Riksarkivet) bestämma vilka handlingar som ska förvaras varaktigt. När-

mare bestämmelser om förvaringstiderna och förvaringssätten för de handlingar som uppkommer till följd av skötseln av Patent- och registerstyrelsens uppgifter finns i Patent- och registerstyrelsens arkivbildningsplan.

Bestämmelser om slopande eller ändring av en anteckning om säkerhetsklass finns i 5 § i säkerhetsklassificeringsförfordningen. Dessutom innehåller de internationella förpliktelserna om informationssäkerhet bestämmelser om slopande eller ändring av anteckningar om säkerhetsklass.

Artikel V. I artikeln konstateras det att avtalet inte ska hindra signatärregeringarna att ingå bilaterala avtal med samma syfte och att avtalet inte ska påverka gällande bilaterala avtal.

Finland har inga i artikeln avsedda gällande bilaterala avtal om ömsesidigt säkerställande av sekretess för försvarsrelaterade uppfinningar.

Artikel VI. Artikeln innehåller bestämmelser om ratifikation och godkännande, deponering och ikraftträdande av avtalet. Instrumenten för ratifikation och godkännande av avtalet ska deponeras hos Amerikas förenta staters regering, som ska underrätta varje avtalspart om dagen för deponering av varje instrument. Avtalet ska träda i kraft 30 dagar efter det att två signatärparter har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument. Med avseende på varje annan signatärpart träder avtalet i kraft 30 dagar efter det att respektive parts ratifikations- eller godkännandeinstrument har deponerats.

Avtalet trädde internationellt i kraft den 12 januari 1961 efter att Amerikas förenta stater och Norge hade deponerat sina ratifikations- och godkännandeinstrument.

Artikel VII. Artikeln innehåller bestämmelser om uppsägning av avtalet. En part kan säga upp avtalet genom ett skriftligt meddelande till Amerikas förenta staters regering, som är depositarie för avtalet, som ska underrätta samtliga övriga signatärparter om varje meddelande om uppsägning som har deponerats. Uppsägningen får verkan ett år från det att depositarien har tagit emot meddelandet. Uppsägningen påverkar dock inte sådana förpliktelser som signatärparterna redan på grundval av bestämmelserna i avtalet har kommit överens om eller de rättigheter eller befogenheter som tidigare erhållits av signatärparterna på grundval av bestämmelserna i avtalet.

7.2 Förfarandena för genomförande av Natos avtal om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar

Ingress

I ingressen till genomförandeförfarandena beskrivs tillämpningsvillkoren för dem. De villkor som räknas upp i punkt 2 i ingressen hänför sig till den rättsliga befogenheten för de regeringar som är parter i avtalet att besluta om patentering och beläggande med sekretess av sådana uppfinningar vars röjande kan inverka menligt på landets nationella säkerhet samt till ändamålsenliga och tillräckliga fysiska säkerhetsarrangemang som syftar till att säkerställa att alla aspekter av säkerheten för informationen om de berörda uppfinningarna är skyddade på en nivå som minst motsvarar Natos säkerhetskrav.

Förfarandena

Allmänna villkor och krav

I avsnitt A i förfarandena beskrivs de överenskomna förfaranden som avses i artikel 1 första stycket i avtalet och genom vilka förpliktelsen att iaktta sekretess tillämpas på mottagna patentansökningar som gäller uppfinningar. När en del av de föreskrivna villkoren uppfylls ska de patentansökningar som en medlemsstat i Nato får från en annan medlemsstat åtföljda av en framställning om sekretessbeläggande i enlighet med avtalet beläggas med sekretess i mottagarlandet och tilldelas en säkerhetsskyddsklassificering som minst motsvarar den som de tilldelats i ursprungslandet.

I avsnitt A.1 och A.2 preciseras bestämmelsen i artikel II i avtalet om vem som kan framställa en begäran om sekretessbeläggande av en patentansökan i enlighet med artikel I i avtalet. En sådan framställning kan enligt avsnitt A.1 antingen lämnas in av ursprungslandets försvarsmyndighet eller så kan den ge patentansökanden tillstånd att lämna in en sådan framställning. I avsnitt A.2 preciseras försvarsmyndighetens skyldighet att tillhandahålla ett intyg om att den uppfinning som patentansökan avser är sekretessbelagd av försvarsskäl och om vilken säkerhetsskyddsklassificering som fastställts av landet i fråga. De uppgifter som anges i avsnitten kan också skötas av någon annan aktör på försvarsmyndighetens vägnar.

Det föreslås att en bestämmelse om Finlands behöriga försvarsmyndighet tas in i lagen om sätande i kraft av avtalet och dess genomförandeförfaranden. I Finland är Huvudstaben den behöriga försvarsmyndighet som avses i avtalet.

Avsnitt A.3 innehåller förfaranden för informationssäker överföring av handlingar och korrespondens som avser patentansökan samt anlitan av ett patentombud, en advokat eller någon annan företrädare. Enligt avsnittet har ursprungslandets regerings försvarsmyndighet till uppgift att säkerställa att alla handlingar som avser ansökan översänds på diplomatisk väg till ursprungslandets ambassad i mottagarlandet. I mottagarlandet överförs de handlingar som avser ansökan i enlighet med landets säkerhetsbestämmelser och praxis.

Patentmyndigheten i mottagarlandet ska ta emot alla sådana handlingar endast genom officiellt erkända och tillräckligt säkra kommunikationskanaler. Med termen ”patentmyndigheten” som används i förfarandena avses respektive lands officiella nationella myndighet som det föreskrivs om i artikel 12 i unionskonventionen i Paris av den 20 mars 1883 för skydd av den industriella äganderätten och som tar emot och behandlar ansökningar om patent för uppfinningar i enlighet med nationella lagar och bestämmelser i landet i fråga. I Finland är Patent- och registerstyrelsen den nationella myndighet som avses i Pariskonventionen.

Vidare enligt avsnitt A.3 ska ambassaden, om sökanden önskar eller måste företrädas av ett patentombud, en advokat eller någon annan företrädare, genom den behöriga myndigheten i mottagarlandet förvissa sig om att patentombudet, advokaten eller företrädaren har ett vederbörligt befullmäktigande enligt vilken denne kan få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information och bedöms kunna erbjuda tillräcklig fysisk säkerhet för den. Utrikesministeriet, som är nationell säkerhetsmyndighet i Finland (National Security Authority, NSA), utfärdar de intyg över säkerhetsutredning av person eller företag som behövs för uppfyllandet av internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet på det sätt som föreskrivs i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet.

I avsnitt A.4 har det avtalats om skyldighet att lämna uppgifter om uppfinningen till mottagarlandets behöriga försvarsmyndighet som stöd för bedömningen av uppfinningen utifrån försvarsintressen. Uppgifterna om uppfinningen lämnas endast för kännedom och detta påverkar inte sökandens rättigheter.

I avsnitt A.5 preciseras förfarandena för tillämpning av artikel III i avtalet. Enligt punkten ska patentsökanden, om mottagarlandets regering det kräver, skriftligen meddela ursprungslandets regering skriftligen meddela att sökanden avstår från alla anspråk på ersättning.

Korrespondens som avser ansökan

I avsnitt B preciseras förfarandena för överföring av korrespondens som avser patentansökan. Utgångspunkten är att också den korrespondens som avser en patentansökan inom ramen för förfarandena endast ska förmedlas genom de säkra kanaler som angetts för den ursprungliga ansökan. I avsnittet fastställs de undantag när korrespondens kan förmedlas utan särskilda säkerhetsarrangemang.

Hävande av sekretess

I avsnitt C i förfarandena anges närmare förfaranden för tillämpningen av artikel IV i avtalet. Ett meddelande av ursprungslandets regering om hävande av sina sekretessåtgärder samt en förhandsanmälan om detta riktas till mottagarländernas respektive behöriga försvarsmyndigheter. Efter att ha mottagit ett meddelande om hävande av sekretessåtgärderna ska mottagarländernas regeringar häva sina egna sekretessåtgärder. Namnen på och adresserna till mottagarländernas nationella myndigheter som ska underrättas om hävandet av sekretessen anges under c i bilaga 2 till genomförandeförfarandena.

Nationella bestämmelser

Enligt avsnitt D i genomförandeförfarandena ska eventuella nationella förfaranderegler som utarbetas i tillägg till genomförandeförfarandena vara förenliga med genomförandeförfarandena. Tillämpliga nationella lagar och andra författningar anges i bilaga 1, och namnen på och adresserna till de behöriga försvarsmyndigheterna och patentmyndigheterna och deras särskilda avdelningar för behandling av uppfinningar och patentansökningar som omfattas av sekretessåtgärder anges under a och b i bilaga 2.

Enligt avsnitt D ska alla regeringar utan dröjsmål underrätta övriga regeringar och Natos internationella stab om alla eventuella ändringar i sina lagar och andra författningar som ligger till grund för de förfaranderegler som avses ovan och då också ange ändringarnas inverkan på föreliggande förfaranden. Regeringarna ska också anmäla alla eventuella ändringar av namnen och adresserna i bilaga 2.

Tillämpning, revideringar och godkännande av förfarandena

Enligt avsnitt E ska en regering som är part i Natoavtalet underrätta Natos generalsekreterare när den kan genomföra förfarandena och avser att tillämpa dem. Natos generalsekreterare ska omedelbart meddela alla andra regeringar som är parter om detta. Förfarandena ska från och med dagen för meddelandet tillämpas mellan den regeringen och varje annan regering i fråga om vilken generalsekreteraren redan har lämnat sådana meddelanden.

Enligt avsnitt F ska dessa förfarande med avseende på eventuella revideringar granskas av Natos behöriga arbetsgrupp varannat år räknat från den dag då de godkänns av Nordatlantiska rådet eller när någon av de deltagande regeringarna särskilt begär det.

Enligt avsnitt G godkändes förfarandena av Nordatlantiska rådet den 7 mars 1962 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga.

I praktiken har parterna genom bestämmelserna i artikel I tredje stycket i avtalet och avsnitten F och G i genomförandeförfarandena delegerat behörigheten att ändra genomförandeförfarandena till Nordatlantiska rådet. Delegeringen av behörigheten att ingå avtal behandlas mer ingående i avsnitt 12.2 om behandlingsordningen.

7.3 Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål

Ingress. I ingressen till avtalet beaktar parterna att enligt artikel III i nordatlantiska fördraget ska parterna genom egen beredskap och ömsesidigt bistånd upprätthålla och utveckla sin individuella och kollektiva förmåga att stå emot väpnade angrepp. I ingressen konstateras det också att sådan förmåga kan utvecklas bland annat genom överföring mellan regeringar som är parter och Natoorgan av äganderättsligt skyddad teknisk information till stöd för försvarsinriktad forskning, utveckling och produktion av militär utrustning och försvarsmateriel. Vidare beaktar parterna att de rättigheter som ägare till sådan äganderättsligt skyddad teknisk information som överförs på detta sätt har bör erkännas och skyddas.

Artikel I. I artikeln definieras de begrepp som är centrala i tillämpningen av avtalet på följande sätt:

Enligt artikel I led a avses med *för försvarsändamål* för stärkande av den individuella eller kollektiva försvarsförmågan hos parterna i nordatlantiska fördraget antingen i enlighet med nationella, bilaterala eller multilaterala program eller vid genomförande av Natos forsknings-, utvecklings-, produktions- eller logistikprojekt.

Artikel I led b innehåller en definition av äganderättsligt skyddad teknisk information. Med *äganderättsligt skyddad teknisk information* avses sådan information av teknisk art som är tillräckligt konkret för att kunna användas, som är användbar inom industrin och som är känd endast för informationens ägare och för av denne invigda personer och som därmed inte är offentligt tillgänglig. Äganderättsligt skyddad tekniska information kan omfatta till exempel uppfinningar, ritningar, sakkunskap och data.

Äganderättsligt skyddad teknisk information kan innehålla företags företagshemligheter eller immateriella rättigheter. I Finland finns bestämmelser om företagshemligheter i lagen om företagshemligheter. Enligt den lagen avses med företagshemlighet information som varken som helhet eller i den form dess beståndsdelar ordnats och satts samman är allmänt känd hos eller lättillgänglig för den som normalt handskas med information av det aktuella slaget och som på grund av detta har ekonomiskt värde i näringsverksamhet och som den legitima innehavaren har vidtagit rimliga åtgärder för att skydda. I lagen i fråga föreskrivs bland annat om obehörigt utnyttjande och röjande av företagshemlighet. Motsvarande bestämmelser om skydd för immateriella rättigheter finns bland annat i patentlagen, lagen om nyttighetsmodellrätt, mönsterrättslagen, varumärkeslagen, lagen om ensamrätt till kretsmönster för integrerade kretsar och upphovsrättslagen.

Enligt artikel I led c avses med *Natoorgan* Nordatlantiska rådet eller något av dess underställda civila och militära organ, inklusive internationella militära högkvarter, på vilket bestämmelserna i antingen avtalet om status för Nordatlantiska fördragsorganisationen, nationella representanter och organisationens internationella personal, undertecknat i Ottawa den 20 september 1951, eller protokollet om status för internationella militära högkvarter som inrättats i enlighet med nordatlantiska fördraget, undertecknat i Paris den 28 augusti 1952, är tillämpliga.

Enligt artikel I led d avses med *ursprungsregering eller ursprungsorgan* den regering som är part i avtalet eller det Natoorgan som först överför teknisk information som äganderättsligt skyddad.

Enligt artikel I led e avses med *mottagare* regering som är part i avtalet eller Natoorgan som tar emot teknisk information som överförs som äganderättsligt skyddad antingen direkt av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet eller genom en annan mottagare.

Enligt artikel I led f avses med *konfidentiellt utlämnande* utlämnande av teknisk information till ett begränsat antal personer, som förbinder sig att inte utlämna informationen vidare annat än i enlighet med de villkor som angetts av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet,

Enligt artikel I led g avses med *obehörigt utlämnande* överföring av äganderättsligt skyddad teknisk information i strid med de villkor i enlighet med vilka informationen överfördes till mottagaren.

Enligt artikel I led h avses med *obehörig användning* användning av äganderättsligt skyddad teknisk information utan förhandstillstånd eller i strid med de villkor i enlighet med vilka informationen överfördes till mottagaren.

Artikel II. Artikeln innehåller en bestämmelse om skydd av äganderättsligt skyddad teknisk information när den överförs i enlighet med avtalet. Enligt artikel II.A ska när ursprungsregeringen eller ursprungsorganet för försvarsändamål överför teknisk information till en eller flera mottagare som äganderättsligt skyddad teknisk information, ska varje mottagare om inte annat följer av punkt B i denna artikel ansvara för skyddet av den informationen som konfidentiellt utlämnad äganderättsligt skyddad teknisk information. Mottagaren ska behandla den tekniska informationen i enlighet med alla ställda villkor och vidta lämpliga åtgärder som är förenliga med dem för att förhindra att informationen överförs till någon, publiceras eller används obehörigen eller behandlas på något annat sätt som sannolikt skulle orsaka ägaren skada. Om mottagaren önskar att de ställda villkoren ska ändras ska denne, om inte något annat har överenskommit, rikta en framställning om detta till den ursprungsregering eller det ursprungsorgan från vilken den äganderättsligt skyddade tekniska informationen har mottagits.

Mottagaren är enligt bestämmelsen ansvarig för skyddet av äganderättsligt skyddad teknisk information som lämnats ut konfidentiellt. I Finland grundar sig sekretessplikten för myndighetshandlingar på bestämmelserna i offentlighetslagen och när det gäller särskilt känsligt informationsmaterial på lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Enligt 6 § 1 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska särskilt känsligt informationsmaterial sekretessbeläggas, om inte annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Till de delar myndigheternas handlingar innehåller annan information än sådan som omfattas av internationella förpliktelser om informationssäkerhet ska offentlighetslagen och med stöd av den utfärdade bestämmelser tillämpas. Bestämmelser om skydd av handlingar som innehåller av en myndighet och som innehåller företagshemligheter finns i 24 § 1 mom. 20 punkten i offentlighetslagen. Enligt 22 § 1 mom. i den lagen ska en myndighetshandling sekretessbeläggas, om det i lagen i fråga eller någon annan lag föreskrivs eller en myndighet med stöd av lag har föreskrivit att den ska vara sekretessbelagd eller om handlingen innehåller uppgifter för vilka tystnadsplikt föreskrivs genom lag. På motsvarande sätt föreskrivs det i 23 § i den lagen om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande för den som är anställd vid en myndighet eller annars verkar hos en myndighet samt för den som handlar på uppdrag av en myndighet och för den som är anställd hos denna.

Enligt artikel II.B ska, om mottagaren konstaterar att någon del av den tekniska information som överförts till denne som äganderättsligt skyddad teknisk information redan vid tidpunkten för överföringen var i dennes besittning eller fanns tillgänglig för denne eller då var eller vid någon tidpunkt blir allmänt tillgänglig, mottagaren i den mån säkerhetskraven tillåter så snart som möjligt underrätta ursprungsregeringen eller ursprungsorganet om detta och vid behov tillsammans med utlämnaren komma överens om lämpliga arrangemang för att bevara konfidentialiteten, upprätthålla försvarets säkerhet och återlämna handlingar.

Enligt artikel II.C ska ingen bestämmelse i avtalet betraktas som en begränsning av det försvar som mottagaren har tillgång till vid eventuella meningsskiljaktigheter till följd av eventuell överföring av teknisk information.

Närmare bestämmelser om genomförandet av artikeln finns i avsnitten II och III i genomförandeförfarandena där det finns preciseringar bland annat i fråga om villkoren för överföring och användning samt förfarandet i situationer där mottagaren önskar ändringar i de ställda villkoren. I genomförandeförfarandena nämns bland annat att den information som överförs enligt avtalet ska innehålla eller åtföljas av en förklaring som anger att informationen är äganderättsligt skyddad, att informationen överförs konfidentiellt för försvarsändamål samt varje eventuella särskilda syfte för vilket informationen överförs. Om det i praktiken inte är möjligt att använda en sådan förklaring, till exempel vid muntlig eller visuell överföring av information, ska all information som annars skulle ha lämnats i en förklaring överföras samtidigt som informationen muntligen eller visuellt eller på något annat faktiskt sätt överförs till mottagarna. Dessutom innehåller avsnitt V i genomförandeförfarandena preciseringar i fråga om överföring av säkerhetsskyddsklassificerad information genom godkända kanaler. Avsnitten i genomförandeförfarandena kompletterar sålunda skyldigheten enligt artikeln att i enlighet med de ställda villkoren skydda äganderättsligt skyddad teknisk information som överförs konfidentiellt i enlighet med avtalet.

Bestämmelser om anteckning om sekretess för och säkerhetsklassificering av myndighetshandlingar finns i 25 § i offentlighetslagen och bestämmelser om säkerhetsklassificering i 18 § i informationshanteringslagen. En sådan förklaring eller överföring av motsvarande information som avses i genomförandeförfarandena innebär inte i egentlig mening att en anteckning om sekretess görs, men kan anses ha beröringspunkter med en anteckning om sekretess. Enligt 25 § 1 mom. i offentlighetslagen ska anteckning om sekretess göras i en myndighetshandling som en myndighet ger ut till en part och som ska vara sekretessbelagd på grund av någon annans eller allmänt intresse. Parten ska informeras om sin sekretessplikt också när sekretessbelagda uppgifter lämnas ut muntligen. I 25 § 2 mom. föreskrivs det att anteckning får göras också i andra än i 1 mom. avsedda handlingar. Av anteckningen ska det framgå till vilka delar handlingen är sekretessbelagd och vad sekretessen grundar sig på. Om sekretessen grundar sig på en bestämmelse som innehåller en klausul om skaderekvisit, får anteckningen dock göras så att bara den bestämmelse som sekretessen grundar sig på framgår av anteckningen. När det inte längre finns grunder för att sekretessbelägga en handling eller informationen i den ska det på den handling i vilken den ursprungliga anteckningen har införts antecknas att anteckningen har avlägsnats eller ändrats. Senast när handlingen lämnas ut till utomstående ska anteckningens korrekthet kontrolleras.

I lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det om skyldigheten att förse särskilt känsligt informationsmaterial med en anteckning om säkerhetsklass och i informationshanteringslagen föreskrivs det om anteckning om säkerhetsklass. Enligt 18 § 3 mom. i informationshanteringslagen ska sådana handlingar som avses i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet förse med anteckning om säkerhetsklass så

som föreskrivs i den lagen. Enligt paragrafens 4 mom. föreskrivs det närmare om säkerhetsklassificering, anteckningar i säkerhetsklassificerade handlingar och informationssäkerhetsåtgärder som anknyter till behandlingen av säkerhetsklassificerade handlingar genom förordning av statsrådet. I 3 § i nämnda förordning, säkerhetsklassificeringsförordningen, föreskrivs det om säkerhetsklassificering och märkning av säkerhetsklass. Enligt paragrafens 5 mom. kan säkerhetsklassen anges i en separat handling som fogas till den säkerhetsklassificerade handlingen, om det inte är tekniskt möjligt att ange säkerhetsklassen genom en märkning i handlingen eller ändra en tidigare märkning, eller om de krav på behandlingen som svarar mot säkerhetsklassen behövs endast under en bestämd kortare tid.

Artikel III. Artikeln innehåller bestämmelser om skadeståndsförfarandet och valet av tillämplig lag. Enligt artikel III.A ska mottagaren betala ersättning till ägaren om ägaren till äganderättsligt skyddad teknisk information som har överförts för försvarsändamål lider skada till följd av att mottagaren eller någon som mottagaren har lämnat ut informationen till obehörigen lämnat ut eller använt den. Om det är fråga om en regering, ska mottagaren betala ersättning i överensstämmelse med mottagarens nationella lagstiftning. Om det är fråga om ett Natoorgan och om de berörda parterna inte har kommit överens om något annat, ska mottagaren betala ersättning i överensstämmelse med lagstiftningen i det land där huvudkvarteret för organisationen i fråga finns.

Sådan ersättning ska betalas antingen direkt till ägaren eller till ursprungsregeringen eller ursprungsorganet, om den sistnämnda själv betalar ersättning till ägaren. I det senare fallet påverkar det ersättningsbelopp som betalas av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet inte det belopp som mottagaren ska betala, om inte något annat överenskommit.

Enligt artikel III.B ska mottagarna och ursprungsregeringen eller ursprungsorganet, i den mån deras säkerhetskrav tillåter det, tillhandahålla varandra all tillgänglig bevisning och information samt på andra lämpliga sätt hjälpa varandra att fastställa skadan och ersättningen.

Enligt artikel III.C kan på framställning av en regering som är part i avtalet eller av ett berört Natoorgan en rådgivande kommitté som består enbart av representanter för de involverade regeringarna och Natoorganen inrättas för att utreda och undersöka bevis och för att rapportera till de berörda parterna om den eventuella skadans orsak, art och omfattning. Kommittén får be Natos generalsekreterare att utse en medlem av Internationella staben till medlem av kommittén som observatör eller som representant för generalsekreteraren.

Enligt artikel III.D ska ingen bestämmelse i artikeln inverka menligt på de rättigheter som den skadelidande ägaren kan ha gentemot en regering eller ett Natoorgan.

Enligt 118 § 3 mom. i grundlagen har var och en som har lidit rättskränkning eller skada till följd av en lagstridig åtgärd eller försummelse av en tjänsteman eller någon som sköter ett offentligt uppdrag, enligt vad som bestäms genom lag, rätt att yrka att denne döms till straff samt kräva skadestånd av det offentliga samfundet eller av tjänstemannen eller den som sköter det offentliga uppdraget. Bestämmelser om myndigheters skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen. Statens ersättningsansvar kan också grunda sig på en bestämmelse i någon annan lag, strikt ansvar enligt de principer som fastställts i rättspraxis eller på en internationell överenskommelse som är förpliktande för staten.

I 3 kap. 1 § i skadeståndslagen föreskrivs det om ett offentligt samfunds ansvar för skada som orsakats av en tjänsteman när det inte är fråga om utövning av offentlig makt. Enligt 1 mom. är arbetsgivaren skyldig att ersätta skada som arbetstagaren orsakar genom fel eller försummelse

i arbetet. Såsom arbetsgivare anses även den som ger ett uppdrag åt en sådan självständig företagare vilken med beaktande av uppdragsförhållandets bestående art, arbetets karaktär och övriga förhållanden bör jämföras med en arbetstagare.

Enligt 2 mom. i samma paragraf gäller vad i 1 mom. föreskrivs om arbetsgivare på motsvarande sätt staten, kommuner och andra offentliga samfund eller inrättningar, när en skada genom fel eller försummelse förorsakats av ett sådant samfunds arbetstagare eller av person i tjänste- eller därmed jämförligt anställningsförhållande till samfundet i verksamhet, som inte bör anses innefatta myndighetsutövning. Enligt 3 kap. 2 § i skadeståndslagen är staten skyldig att ersätta skada som orsakats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning, om de krav som med hänsyn till verksamhetens art och ändamål skäligen kan ställas på fullgörandet av åtgärden eller uppgiften har åsidosatts. Enligt 1 § 1 mom. i lagen om statens skadeståndsverksamhet tillämpas den lagen på handläggning av skadeståndsanspråk mot staten, om anspråket grundas på ett fel eller en försummelse som en statlig myndighet har begått eller på verksamhet för vilken staten svarar oberoende av uppsåt eller vårdslöshet.

Enligt regeringens proposition med förslag till lagen i fråga (RP 159/2014 rd s. 4) kan statens ersättningsansvar också grunda sig på en lag där det uttryckligen föreskrivs att staten svarar för skador som drabbar utomstående i statens verksamhet. Ett avgörande som en myndighet fattat i ett ersättningsärende med stöd av skadeståndslagen är inte ett överklagbart förvaltningsbeslut, utan vid behov kan den skadelidande väcka skadeståndstalan mot staten vid allmän domstol i den ordning som föreskrivs för tvistemål. Den skadelidande kan välja att gå via domstolen också utan att först kräva ersättning av den myndighet som orsakat skadan. Utöver den nationella regleringen kan också fördrag och andra internationella förpliktelser som är förpliktande för Finland utgöra skadeståndsansvar för staten.

Artikel 4 innehåller en bestämmelse om valet av tillämplig lag i skadeståndsärenden, men eftersom det är fråga om skadeståndsansvar mellan avtalsstaterna och den lag som ska tillämpas på ärendet omfattas frågan av avtalsfriheten för parterna i avtalet. Dessutom begränsar bestämmelsen i artikeln inte rätten till skadestånd för en eventuell skadelidande, det vill säga ägaren till den äganderättsligt skyddade tekniska informationen, eftersom ingen av bestämmelserna i punkt D i artikeln påverkar de rättigheter som den skadelidande ägaren kan ha gentemot en regering eller ett Natoorgan. I ett sådant fall kan den skadelidande trots bestämmelserna i avtalet kräva ersättning av mottagarstaten eller någon annan stat eller ett Natoorgan för den skada som orsakats av den skadelidande vid domstolen i det land och med stöd av den lag som skulle tillämpas på situationen utan något avtal, om personen anser att det skulle leda till ett för honom eller henne förmånligare slutresultat.

I enlighet med dess analysavsnitt gäller avtalet inte utbyte eller användning av information mellan enskilda. Enligt avtalet är mottagaren skadeståndsskyldig också när skadan uppstått till följd av att någon som mottagaren har lämnat ut informationen till obehörigen lämnat ut eller använt informationen. I avsnitten IV och V i genomförandeförfarandena finns närmare bestämmelser om de förfaranden som styr genomförandet, bland annat i fråga om den rådgivande kommittén.

Artikel IV. Artikel 4 innehåller en bestämmelse om de förfaranden som ska utarbetas för genomförandet av avtalet. Enligt artikel 4 ska de regeringar som är parter i avtalet inom Nordatlantiska rådet utarbeta förfaranden för genomförande av avtalet. Enligt artikel 4 ska förfarandena särskilt innehålla bestämmelser om överföring, mottagande och användning av äganderättsligt skyddad teknisk information inom ramen för avtalet.

Enligt artikel IV led b ska förfarandena också innehålla bestämmelser om Natoorgans deltagande i överföring, mottagande och användning av äganderättsligt skyddad teknisk information.

Enligt artikel IV led c ska förfarandena innehålla bestämmelser om inrättandet av och verksamheten inom den rådgivande kommitté som avses i artikel III.C.

Enligt artikel IV led d ska förfarandena dessutom innehålla bestämmelser om framställningar om ändring av villkoren för äganderättsligt skyddad teknisk information i enlighet med artikel II.A.

Parterna i avtalet har genom bestämmelserna i avsnitten VIII och IX i genomförandeförfarandena delegerat behörigheten att ändra genomförandeförfarandena till Nordatlantiska rådet. Delegeringen av behörigheten att ingå avtal behandlas mer ingående i avsnitt 12.2 om behandlingsordningen.

Artikel V. Enligt artikel V.1 i ska ingen bestämmelse i avtalet tolkas som att den påverkar säkerhetsåtaganden mellan regeringar som är parter i avtalet.

Enligt artikel V.2 ska varje mottagare för all äganderättsligt skyddad teknisk information som gjorts tillgänglig för den enligt villkoren i avtalet fastställa en säkerhetsnivå som minst motsvarar den som fastställts för den tekniska informationen i fråga av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet.

Bestämmelser om behandlingen av säkerhetsskyddsklassificerad information finns i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Dessutom finns bestämmelser om säkerhetsskyddsklassificerad information i bilaterala och multilaterala överenskommelser om informationssäkerhet.

Avsnitt VI i genomförandeförfarandena innehåller bestämmelser som preciserar och kompletterar förpliktelsen enligt artikel V.2 bland annat i fråga om överföring av information enligt överenskommelsen och ändring av säkerhetsskyddsklassificeringen.

Artikel VI. Artikeln innehåller bestämmelser om avtalets förhållande till andra överenskommelser. Enligt artikel VI.1 ska inga bestämmelser i avtalet hindra de regeringar som är parter från att fortsätta tillämpa befintliga avtal eller ingå nya avtal med varandra för samma ändamål.

Enligt artikel VI.2 ska ingen bestämmelse i avtalet tolkas som att den påverkar bestämmelserna i Natos avtal om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade upptäckningar.

Artikel VII. Enligt artikeln ska ingen bestämmelse i avtalet vara tillämplig på överföring eller användning av teknisk information om kärnenergi.

Artikel VIII. Artikeln innehåller bestämmelser om ratifikation och godkännande, deponering och ikraftträdande av avtalet. Enligt artikel VIII.A ska instrumenten för ratifikation eller godkännande av avtalet så snart som möjligt deponeras hos Amerikas förenta staters regering, som ska underrätta varje signatärregering och Natos generalsekreterare om dagen för deponering av varje instrument. Avtalet träder i kraft 30 dagar efter det att två signatärparter har deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument. Med avseende på varje annan signatärpart träder det i kraft 30 dagar efter det att respektive ratifikations- eller godkännandeinstrumenten har deponerats.

Avtalet trädde i kraft internationellt den 7 februari 1971 efter att Kanada och Amerikas förenta stater hade deponerat sina ratifikations- eller godkännandeinstrument.

Enligt artikel VIII.B ska Nordatlantiska rådet fastställa vilken dag avtalet börjar eller upphör för Natoorgan. I en resolution av Nordatlantiska rådet bekräftas det att avtalet också ska tillämpas på Natos organisationer från och med den 30 april 1971.

Artikel IX. Artikeln innehåller bestämmelser om uppsägning av avtalet. En part får upphöra att vara part i avtalet ett år efter det att den har lämnat sitt meddelande om uppsägning till Amerikas förenta staters regering, som ska underrätta de övriga signatärregeringarna och Natos generalsekreterare om depositionen av varje meddelande om uppsägning. En uppsägning ska dock inte påverka sådana förpliktelser som redan överenskommit eller de rättigheter och befogenheter som tidigare erhållits av parterna på grundval av bestämmelserna i avtalet.

7.4 Förfarandena för genomförande av Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål

Allmänt

I avsnitt I i genomförandeförfarandena redogörs allmänt för tillämpningen av förfarandena. Enligt avsnitt I.2 ska förfarandena alltid gälla när teknisk information överförs inom ramen för avtalet, när sådan information används eller lämnas ut efter sådan överföring och när mottagaren önskar ändring av de villkor enligt vilka informationen mottagits. Förfarandena gäller inte för sådan överföring till departement eller ministerier av kopior av hemliga patentansökningar, som det föreskrivs om i förfarandena för genomförande av Natos avtal om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar. Överföring av sådana kopior till stöd för patentansökningar utgör inte sådan överföring som avses i artikel II i avtalet.

Villkor för överföring och användning

Avsnitt II i genomförandeförfarandena innehåller preciseringar av villkoren för överföring och användning av äganderättsligt skyddad teknisk information. Enligt artikel II i avtalet ansvarar varje mottagare för att den information som överförs med stöd av avtalet skyddas som konfidentiellt utlämnad äganderättsligt skyddad teknisk information. Mottagaren ska behandla den tekniska informationen i enlighet med alla ställda villkor och vidta lämpliga åtgärder som är förenliga med dem för att förhindra att informationen överförs till någon, publiceras eller används obehörigen eller behandlas på något annat sätt som sannolikt skulle orsaka ägaren skada.

Enligt avsnitt II.3 i genomförandeförfarandena överförs teknisk information inom ramen för avtalet enbart i informationssyfte, om inte ett uttryckligt samtycke till något annat ges. I dessa förfaranden avses med uttrycket ”i informationssyfte” enbart i syfte att bistå vid bedömning av teknisk information för försvarsintressen och utan att det påverkar ägarens rättigheter. Uttrycket omfattar inte användning, kopiering eller utlämnande av information, vare sig helt eller delvis, för produktionsändamål.

I avsnitt II i genomförandeförfarandena finns också preciseringar av den förklaring som ska fogas till äganderättsligt skyddad teknisk information som överförs med stöd av avtalet.

Ändringar av de ställda villkoren

Avsnitt III i genomförandeförfarandena innehåller preciseringar i fråga om ändringar av de ställda villkoren. Enligt artikel II i avtalet ska en mottagare som önskar att de ställda villkoren

ska ändras, om inte något annat har överenskommit, rikta en framställning om detta till den ursprungsregering eller det ursprungsorgan, från vilken den äganderättsligt skyddade tekniska informationen har mottagits.

Enligt avsnitt III.8 i genomförandeförfarandena ska en mottagare som önskar att de ställda villkoren ska ändras rikta en framställning om detta till ursprungsregeringen eller ursprungsorganet eller med dess samtycke direkt till informationens ägare i överensstämmelse med eventuella i detta sammanhang överenskomna arrangemang mellan ursprungsregeringen eller ursprungsorganet och mottagaren. Ursprungsregeringen eller ursprungsorganet ska dessutom göra sitt bästa för att bistå mottagaren med att få begärda tillstånd att använda den tekniska informationen och för att sända alla framställningar om användning och alla relevanta sakuppgifter till informationens ägare.

Information om skadeståndskrav, tvister och rådgivande kommitté

Enligt avsnitt IV i genomförandeförfarandena ska ursprungsregeringen eller ursprungsorganet och mottagaren (mottagarna) underrätta varandra om alla skadeståndskrav som har framförts till dem med stöd av avtalet och som involverar någon av parterna.

Avsnitt V i genomförandeförfarandena innehåller närmare bestämmelser om tvistlösning och en rådgivande kommitté. Enligt artikel III.C i avtalet får en part begära att en rådgivande kommitté inrättas för att utreda och undersöka bevis och för att rapportera till de berörda parterna om den eventuella skadans orsak, art och omfattning. Avsnitt V i genomförandeförfarandena innehåller preciseringar som styr inrättandet och organiseringen av en rådgivande kommitté och dess arbete.

Sändning av säkerhetsskyddsklassificerad information

Enligt artikel V.2 i avtalet ska varje mottagare för all äganderättsligt skyddad teknisk information som gjorts tillgänglig för den enligt villkoren i avtalet fastställa en säkerhetsnivå som minst motsvarar den som fastställts för den tekniska informationen i fråga av ursprungsregeringen eller ursprungsorganet.

Avsnitt VI i genomförandeförfarandena innehåller en precisering av sändandet av säkerhetsskyddsklassificerad information. Enligt den punkten får säkerhetsskyddsklassificerad information endast sändas genom kanaler som godkänts av de regeringar som är parter och som är involverade i överföringen eller mottagandet av sådan information. En förteckning över de nationella behöriga myndigheternas namn och adresser har fogats till förfarandena som bilaga. Mottagarna ska underrättas om alla ändringar av säkerhetsskyddsklassificeringen som ursprungsregeringen eller ursprungsorganet gör. De olika ländernas motsvarigheter i fråga om säkerhetsskyddsklassificering finns som bilaga till genomförandeförfarandena.

Tillämpning, revidering och godkännande av förfarandena

Förfarandena blir enligt avsnitt VII i genomförandeförfarandena tillämpliga på respektive signatärpart i avtalet eller Natoorgan vid den tidpunkt då avtalet träder i kraft för den parten eller det Natoorganet.

Enligt artikel IV i avtalet ska de regeringar som är parter i avtalet inom Nordatlantiska rådet skapa förfaranden för genomförande av avtalet. Enligt avsnitt VIII i genomförandeförfarandena ska Natos behöriga arbetsgrupp på framställning av en signatärpart granska förfarandena i fråga med avseende på eventuella revideringar. Reviderade förfaranden blir 30 dagar efter det att de

godkänts av Nordatlantiska rådet tillämpliga på de signatärparter och Natoorgan för vilka avtalet redan är i kraft.

Enligt avsnitt IX i genomförandeförfarandena godkändes förfarandena av Nordatlantiska rådet den 1 januari 1971 på engelska och franska språken, vilka båda texter är lika giltiga.

I praktiken har parterna genom bestämmelserna i artikel IV och i avsnitten VIII och IX i genomförandeförfarandena delegerat behörigheten att ändra genomförandeförfarandena till Nordatlantiska rådet. Delegeringen av behörigheten att ingå avtal behandlas mer ingående i avsnitt 12.2 om behandlingsordningen.

7.5 Bilagorna till förfarandena för genomförande av avtalen

Som bilaga till förfarandena för genomförande av Natos avtal om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar finns en förteckning över nationella lagar och andra författningar om uppfinningar och patentansökningar som omfattas av restriktioner på grund av sekretess (bilaga 1), en förteckning över namn på och adresser till de behöriga försvarsmyndigheterna samt patentmyndigheterna och deras särskilda avdelningar för sekretess samt dessas underavdelningar för behandling av uppfinningar och patentansökningar som omfattas av restriktioner på grund av sekretess och över nationella myndigheter till vilka anmälan om hävande av sekretess ska göras (bilaga 2) samt de nationella säkerhetsskyddsklasserna och Natos motsvarande säkerhetsskyddsklasser (bilaga 3).

Som bilaga till förfarandena för genomförande av Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål finns en förteckning över namn på och adresser till de nationella myndigheter eller motsvarande som är behöriga i fråga om sändande av säkerhetsskyddsklassificerad information (bilaga A) samt de nationella säkerhetsskyddsklasserna och Natos motsvarande säkerhetsskyddsklasser (bilaga B).

I genomförandeförfarandena fastställs inte bilagornas rättsliga ställning. Enligt regeringens uppfattning utgör bilagorna till genomförandeförfarandena för avtalen inte en integrerad del av avtalen. Bilagorna innehåller endast förteckningar över myndigheternas kontaktuppgifter, nationella säkerhetsskyddsklasser och relevanta nationella författningar för att underlätta det praktiska myndighetssamarbetet. De uppgifter som sammanställts i bilagorna baserar sig på ensidiga anmälningar från parterna. Bilagorna till avtalen har inte uppdaterats sedan genomförandeförfarandena utarbetades eller så finns det inte helt säker information om den senaste versionen av dem. Således är informationen i dem åtminstone delvis föråldrad. Bilagorna gäller tekniska frågor som hänför sig till det normala samarbetet och den normala kommunikationen mellan parternas behöriga myndigheter och de som i uppdaterad form behöver uppgifter som antecknats i bilagorna kan vid behov få dem direkt från medlemsstaterna. Enligt regeringens bedömning hör endast huvudavsnitten i genomförandeförfarandena till området för riksdagens godkännande. Av dessa orsaker behöver bilagorna till genomförandeförfarandena inte införlivas i regeringens proposition och således inte godkännas av riksdagen.

8 Specialmotivering till lagförslaget

8.1 Lagen om avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt förfarandena för genomförande av avtalet

1 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettbestämmelse genom vilken de bestämmelser i avtalet och i förfarandena för genomförande av avtalet som hör till området för lagstiftningen sätts i kraft. Vilka bestämmelser som hör till området för lagstiftningen behandlas i avsnitt 12.1.

2 §. Enligt paragrafen är Huvudstaben den försvarsmyndighet som avses i genomförandeförfarandena. Det behöver finnas uttryckliga bestämmelser om vilken myndighet i Finland som sköter uppgifterna och om dess behörighet. I avsnitten A och C i genomförandeförfarandena ges försvarsmyndigheten ett flertal uppgifter, som gäller till exempel framställningar om sekretessbeläggande av patentansökningar, översändande av ansökningshandlingar, mottagande av kopior av information om uppfinningar och hävande av uppfinningars sekretess. Vidare enligt paragrafen kan Huvudstaben för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i avtalet och i genomförandeförfarandena lämna ut information som den fått inom ramen för avtalet till en enhet inom Försvarsmakten under dess tillsyn. Huvudstaben ska i enlighet med avsnitt A.4 tillhandahållas en kopia av patentskriften med eventuella bifogade ritningar och av den sammanfattning och de patentkrav som ingår i patentansökan samt uppgift om patentansökans inlämningsdag och ansökningsnummer. Huvudstaben kan därmed bedöma uppfinningen med hänsyn till försvarsintressen och kan vid bedömningen dra nytta av sakkunskapen vid sådana enheter inom Försvarsmakten som verkar under dess tillsyn. Kopior ska i enlighet med genomförandeförfarandena tillhandahållas endast för kännedom och inte påverka sökandens rättigheter.

3 §. Enligt det föreslagna 1 mom. ska en uppfinning för vilken patent har sökts inom ramen för avtalet beläggas med sekretess, när en framställning om sekretessbeläggande av patentansökan har gjorts i enlighet med genomförandeförfarandena.

Enligt artikel I i avtalet ska man säkerställa sekretess för sådana uppfinningar för vilka patentansökningar har tagits emot i enlighet med överenskomna förfaranden. I avsnitt A (allmänna villkor och krav) i genomförandeförfarandena anges villkor i fråga om den som lämnar framställningen om sekretess, det intyg som ska lämnas i anslutning till framställningen och hur handlingarna ska sändas.

Enligt 22 § i offentlighetslagen ska en myndighetshandling sekretessbeläggas, om det i offentlighetslagen eller någon annan lag föreskrivs eller en myndighet med stöd av lag har föreskrivit att den ska vara sekretessbelagd eller om handlingen innehåller uppgifter för vilka tystnadsplikt föreskrivs genom lag. Den föreslagna sekretessbestämmelsen är en specialbestämmelse i förhållande till de allmänna sekretessbestämmelserna i 24 § 1 mom. i offentlighetslagen, och den säkerställer sekretessen i enlighet med avtalet i Finland. Sekretessen för uppfinningar innebär en avvikelse från bestämmelserna i 22 § i patentlagen om när handlingar som gäller patent blir offentliga.

Sekretessens innehåll beror på avtalsförpliktelsen, det vill säga den anteckning om sekretess som den sändande parten har gjort i fråga om uppfinningen och patentansökan. I enlighet med avsnitt A i genomförandeförfarandena tillhandahåller ursprungslandets regering eller någon annan på dess vägnar ett intyg om att den uppfinning som patentansökan avser är sekretessbelagd av försvarsskäl och om vilken säkerhetsskyddsklassificering som fastställts av landet i fråga. De handlingar och uppgifter i anslutning till patentansökan som inte innehåller information om uppfinningen ska inte vara sekretessbelagda.

Sekretessen för uppfinningen upphör när ursprungslandets regering på det sätt som föreskrivs i avtalet meddelar att den upphävt sina sekretessåtgärder. Enligt artikel IV i avtalet kan de sekretessåtgärder som införts i enlighet med artikel I upphävas endast på framställning av ursprungslandets regering. I den artikeln och i avsnitt C i genomförandeförfarandena anges närmare förfaranden för hävande av sekretessen.

4 §. I den föreslagna 4 § föreskrivs det om behandlingen av patentansökan. Enligt 1 mom. antecknas på en mottagen patentansökan den säkerhetsklass som i Finland motsvarar den säkerhetsskyddsklass som krävs enligt genomförandeförfarandena och som anger vilka säkerhetskrav

som ska iakttas vid behandlingen av ansökan. Anteckningen kan även göras på en till handlingen fogad blankett innehållande uppgifter som specificerar handlingen. Enligt genomförandeförfarandena ska mottagarlandet tilldela patentansökningar en säkerhetsskyddsklassificering som minst motsvarar den som de tilldelats i ursprungslandet, om vissa krav i fråga om ansökningsförfarandena uppfylls. I 8 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet föreskrivs det om att förse material med en sådan anteckning om säkerhetsklass som anges i en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Det förutsätts inte i alla överenskommelser om informationssäkerhet som Finland har ingått att den stat som tar emot information ska anteckna motsvarande nationella säkerhetsklass. Genom det föreslagna 1 mom. tryggas det att kraven i genomförandeförfarandena uppfylls.

I enlighet med det föreslagna 2 mom. ska patentansökningar som lämnats in inom ramen för avtalet registreras i ett sekretessbelagt diarium. En anteckning i det diarium som avses i 7 § 1 mom. i patentlagen ska göras endast för att ge ansökan ett ansökningsnummer och en ingivningsdag och för att säkerställa kontakterna. Genom bestämmelsen tryggas sekretessen för uppfinnningen genom att den utgör ett undantag från de behandlingsskederna för diarieuppgifter som föreskrivs i patentlagen (7 a § i patentlagen). Ansökan ska behandlas i fråga om de formella kraven i patentlagen. Den slutliga bedömningen av patenterbarheten kan göras först när den i 3 § avsedda sekretessen har upphört. Det blir därmed möjligt för sökande att få patent i Finland, om sekretessen efter prioritetåret upphävs i enlighet med 3 §.

Det föreslagna 3 mom. innehåller bestämmelser om behandlingen av ansökan efter det att sekretessen har upphört. Om sekretessen upphör innan patentets giltighetstid har upphört, fortsätter behandlingen av ansökan med att patenterbarheten bedöms i enlighet med 1, 2, 8, 10 och 13 § i patentlagen. Om sekretessen inte har upphört när 20 år har förflutit från ansökans ingivningsdag, ska patent inte kunna beviljas. Ursprungslandets regering ska då underrättas om att ansökan inte leder till patent i Finland, och de sekretessbelagda handlingarna ska förstöras, om inte ursprungslandets regering ber att handlingarna ska återlämnas. Handlingarna ska förstöras eller återlämnas på ett informationssäkert sätt och med iakttagande av kraven i enlighet med den aktuella säkerhetsklassen.

Enligt det föreslagna 4 mom. ska sökanden betala en ansökningsavgift för ansökan. Eftersom sökanden på grund av sekretessen inte är fri att utnyttja uppfinnningen, behöver de fastställda årsavgifter som patentlagen förutsätter inte betalas förrän från och med det avgiftsår som börjar efter det att sekretessen har upphört.

5 §. I 1 mom. föreskrivs det om ett undantag från kraven i 12 § i patentlagen när det gäller anlitage av ombud och delgivning av beslut som gäller patentansökan. Enligt 12 § 1 mom. i patentlagen ska en patentsökande som inte har hemvist i Finland ha ett inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet bosatt ombud, som har rätt att företräda sökanden i frågor som gäller ansökan. I 12 § 2 mom. i patentlagen föreskrivs det att om ett beslut som gäller en patentansökan inte har kunnat delges sökanden på den adress denne har uppgett, kan delgivningen ske genom att saken kungörs i patenttidningen som ges ut av Patent- och registerstyrelsen. Enligt den föreslagna undantagsbestämmelsen ska dessa krav inte på basis av avtalet tillämpas på en patentsökande som gör en patentansökan i Finland. I patentansökningar som görs med stöd av avtalet betonas säkerställandet av sekretessen samt att ansökningarna behandlas på det sätt som säkerhetsklassen förutsätter. Undantaget är motiverat för att sökanden, om denne så önskar, med iakttagande av säkra sätt ska kunna sända ansökan direkt till Patent- och registerstyrelsen. Patentsökanden kan dock, om denne så önskar, anlita ett ombud på vilket 2 mom. ska tillämpas. Efter att sekretessen upphört i enlighet med 3 § fortsätter behandlingen av ansökan i enlighet med de allmänna bestämmelserna i patentlagen. Då tillämpas också bestämmelserna i 12 § i patentlagen om anlitage av ombud och delgivning av beslut som gäller patentansökan.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att tystnadsplikten, förbudet mot utnyttjande och informationssäkerhetskraven ska utsträckas till ett ombud som företräder patentsökanden och som beviljas tillgång till sekretessbelagd information om uppfinningen. Genom bestämmelsen säkerställs skyldigheten att trygga sekretessen enligt artikel I i avtalet och att de närmare förfaranden som gäller patentombud enligt avsnitt A i genomförandeförfarandena genomförs i Finland. Enligt genomförandeförfarandena förutsätter användningen av ett patentombud, en advokat eller någon annan företrädare att denne har ett vederbörligt befullmäktigande att få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information och bedöms kunna erbjuda tillräcklig fysisk säkerhet för den.

I 2 mom. föreskrivs det för det första att på ett ombud som företräder en i avtalet avsedd patentsökande och som har beviljats tillgång till sekretessbelagd information om uppfinningen tillämpas den tystnadsplikt och det förbud mot utnyttjande som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. I 23 § i offentlighetslagen anges heltäckande kretsen av tystnadspliktiga och den omfattar till exempel personer som är anställda hos en myndighet, personer som innehar ett förtroendeuppdrag, praktikanter som verkar hos myndigheter samt personer som verkar på uppdrag av en myndighet och dem som är anställda hos den som utför ett myndighetsuppdrag. Tystnadsplikten gäller dessutom den som har fått sekretessbelagda uppgifter med stöd av lag eller ett tillstånd som utfärdats med stöd av lag, om inte något annat följer av lagen eller tillståndet. För att undvika oklarheter föreslås det uttryckliga bestämmelser om tystnadsplikt och förbud mot utnyttjande för ett ombud som företräder patentsökanden.

Vid hanteringen av sekretessbelagd information som gäller uppfinningen ska ombudet följa informationshanteringslagen och vad som i bestämmelser som utfärdats med stöd av den föreskrivs om informationssäkerhet och om informationssäkerhetsåtgärder som anknyter till hanteringen av säkerhetsklassificerade handlingar. På detta sätt säkerställs att de sekretessbelagda uppgifterna behandlas och förvaras på behörigt sätt av patentombud. I kapitel 4 i informationshanteringslagen finns bestämmelser om informationssäkerhet. Med stöd av 18 § i informationshanteringslagen har det utfärdats en säkerhetsklassificeringsförfordning.

På ett ombud som får särskilt känsligt informationsmaterial ska lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet tillämpas. Med särskilt känsligt informationsmaterial avses enligt den lagen sådana sekretessbelagda handlingar och material samt sådan information som kan fås ur dem samt sådana handlingar och material som producerats utifrån dessa handlingar och material samt denna information och som har säkerhetsklassificerats enligt en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Avsnitt A i genomförandeförfarandena förutsätter att ursprungslandet tillhandahåller ett intyg som anger den säkerhetsskyddsklass som landet har tilldelat uppfinningen och att mottagarlandet klassificerar den i minst samma säkerhetsskyddsklass som ursprungslandet. Lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet tillämpas enligt dess 1 § förutom på myndigheter också på en näringsidkare och dennas anställda i sådana fall då näringsidkaren är part i ett säkerhetsklassificerat avtal eller deltar i ett upphandlingsförfarande innan ett sådant avtal sluts eller är underleverantör för en sådan näringsidkare. Eftersom patentombud inte nödvändigtvis är delaktiga i ett säkerhetsklassificerat avtal, säkerställer denna bestämmelse att lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet tillämpas på dem. De informationssäkerhetsåtgärder som föreskrivs i 3 kap. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet är av särskild betydelse när ombuden får särskilt känsligt informationsmaterial. Behandlingen av särskilt känsligt informationsmaterial i högre säkerhetsklasser förutsätter ett intyg över säkerhetsutredning av person (PSC, Personnel Security Clearance), som det föreskrivs om i 11 §, och för förvaring av informationen i lokaler krävs ett intyg över säkerhetsutredning av företag (FSC, Facility Security Clearance), som det föreskrivs om i 12 § i den lagen. I enlighet med avsnitt A.3 i genomförandeförfarandena ska ursprungslandets ambassad hos den behöriga myndigheten

i mottagarlandet förvissa sig om att patentombudet har ett vederbörligt befullmäktigande enligt vilken denne kan få åtkomst till säkerhetsskyddsklassificerad information. I Finland beviljar den nationella säkerhetsmyndigheten (NSA, National Security Authority) de intyg över säkerhetsutredning av person och av företag som förutsätts enligt den internationella förpliktelsen om informations säkerhet och svarar i enlighet med etablerade förfaranden på begäran om bekräftelse av dem. För att undvika att förfarandena för säkerhetsutredning av ombuden fördröjer patentansökan, kan för ombuden i mån av möjlighet och på ansökan på förhand upprättas behövliga PSC- och FSC-intyg, när deras kunder är sammanslutningar som är verksamma inom försvarsteknologi.

På ombud tillämpas straffbestämmelserna i 35 § i offentlighetslagen och 20 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informations säkerhet för brott mot sekretessen, tystnadsplikten och förbudet mot utnyttjande.

6 §. Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas enligt förslaget genom förordning av statsrådet.

7 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig bestämmelse enligt vilken bestämmelser om ikraftträdandet av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet. Lagen föreslås träda i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

8.2 Lagen om Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfarandena för genomförande av avtalet

1 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse om att de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i avtalet och dess genomförandeförfaranden ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem. De bestämmelser i avtalet och i genomförandeförfarandena som hör till området för lagstiftningen behandlas närmare i avsnittet om behovet av riksdagens samtycke.

2 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse som gäller sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet och i genomförandeförfarandena som inte hör till området för lagstiftningen genom förordning av statsrådet.

3 §. Paragrafen innehåller en sedvanlig blankettlagsbestämmelse enligt vilken bestämmelser om ikraftträdandet av lagen utfärdas genom förordning av statsrådet. Man behöver föreskriva om ikraftträdandet genom förordning för att lagen ska träda i kraft samtidigt som avtalet träder i kraft för Finlands del.

9 Ikraftträdande

Det föreslås att de lagar som ingår i propositionen ska träda i kraft samtidigt som avtalen träder i kraft för Finlands del, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet.

10 Bifall av Ålands lagting

Enligt 59 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) träder en bestämmelse i ett fördrag eller någon annan internationell förpliktelse som Finland ingår eller förbinder sig till och som innehåller en bestämmelse i en fråga som enligt självstyrelselagen för Åland faller inom landskapets behörighet i kraft i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft.

Avtalen och förfarandena för genomförande av dem innehåller inga bestämmelser som faller inom landskapet Ålands behörighet och förutsätter således inte bifall av landskapet i enlighet med 59 § i självstyrelselagen för Åland.

11 Förhållande till andra propositioner

Denna regeringsproposition har samband med regeringens proposition om godkännande och sättande i kraft av nordatlantiska fördraget och avtalet om status för Nordatlantiska fördragsorganisationen, nationella representanter och organisationens internationella personal (RP 315/2022 rd), som överlämnades till riksdagen den 5 december 2022 och som godkändes av riksdagen den 1 mars 2023. Nordatlantiska fördraget trädde i kraft för Finlands del den 4 april 2023. Finland har vid anslutningsförhandlingarna förbundit sig att ansluta sig till Natos informationssäkerhetsavtal inom 12 månader från deponeringen av Finlands anslutningsinstrument för nordatlantiska fördraget.

Finland har förbundit sig att ansluta sig också till avtalet mellan parterna i nordatlantiska fördraget om informations säkerhet. Syftet med avtalet är att göra det möjligt att utbyta säkerhets skyddsklassificerad information mellan parterna och att skapa en allmän ram för säkerhetsstandarder och säkerhetsförfaranden. En separat regeringsproposition om godkännande av avtalet lämnades till riksdagen (RP 4/2023 rd), som riksdagen godkände den 20 juni 2023. Avtalet trädde i kraft för Finlands del den 23 augusti 2023.

12 Behovet av riksdagens samtycke och behandlingsordning

12.1 Behovet av riksdagens samtycke

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller annars har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande.

Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis hör en bestämmelse till området för lagstiftningen om den berör utövande eller inskränkning av en grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den sak som bestämmelsen avser eller om det finns gällande bestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om den i lag. Enligt grundlagsutskottet hör en bestämmelse i en internationell förpliktelse på dessa grunder till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd, s. 2/II, GrUU 12/2000 rd, s. 2/I och GrUU 31/2001 rd).

Sådana bestämmelser i fördrag och andra internationella förpliktelser som gäller grundläggande fri- och rättigheter samt mänskliga rättigheter hör i enlighet med 80 § 1 mom. i grundlagen till området för lagstiftningen (GrUB 4/2004 rd, s. 2/II och GrUB 2/2006 rd, s. 2/II).

Avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och avtalets genomförandeförfaranden

I artikel I första stycket i avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och avtalets genomförandeförfaranden föreskrivs det om ömsesidigt säkerställande av sekretess för uppfinningar för vilka patentansökningar har tagits emot med stöd av avtalet. Säkerställandet kan anses omfatta såväl sekretess för den uppfinning som

är sekretessbelagd med stöd av avtalet som tystnadsplikt i fråga om den. Dessutom kan skyldigheten att säkerställa sekretessen också anses omfatta iakttagande av de förpliktelser i fråga om informationssäkerhet som tillämpas på informationen. I Finland är myndighetshandlingar enligt huvudregeln offentliga. Var och en har enligt 12 § 2 mom. i grundlagen rätt att ta del av myndigheters offentliga handlingar och upptagningar. Denna rätt kan av tvingande skäl begränsas endast genom lag. Enligt 6 § 1 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet ska särskilt känsligt informationsmaterial trots offentlighetslagens bestämmelser sekretessbeläggas, om inte annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Artikel I första stycket hör därmed till området för lagstiftningen.

Artikel I tredje stycket i avtalet och avsnitten F och G i avtalets genomförandeförfaranden innehåller ett bemyndigande för Nordatlantiska fördragsorganisationen att godkänna eventuella ändringar av genomförandeförfarandena. Bemyndigandet behandlas närmare i avsnitt 12.2 om behandlingsordningen. Som en bestämmelse om delegering av behörigheten att ingå avtal hör artikel I tredje stycket och de relevanta delarna av genomförandeförfarandena till området för lagstiftningen.

I artikel II föreskrivs det att sekretessbestämmelserna i artikel I är tillämpliga på framställning antingen av ursprungslandets regering eller patentsökanden. Om patentsökanden begär sekretess i enlighet med artikel I första stycket är det en förutsättning att patentsökanden styrker att ursprungslandets regering har beslutat att sekretessbelägga uppfinningen och att patentsökanden av samma regering har fått tillstånd att lämna in en hemlig patentansökan i landet i fråga. Allmänna bestämmelser om förutsättningarna för ansökan om patent finns i patentlagen. Artikel II hör till området för lagstiftningen.

I artikel III föreskrivs om rätten för regeringen i den mottagande staten att som villkor för säkerställandet kräva att patentsökanden avstår från alla anspråk på ersättning för sådana förluster eller skador som är grundade enbart på att uppfinningen har sekretessbelagts. Genom bestämmelsen har för den mottagande statens regering skapats en rätt att begränsa individens möjligheter att utöva sin rätt till skadestånd och därmed grunderna för individens rättigheter och skyldigheter. Artikel III hör till området för lagstiftningen.

Ingressen i avsnitt A i avtalets genomförandeförfaranden innehåller en skyldighet att i mottagarlandet tilldela patentansökningar som tagits emot med stöd av avtalet en säkerhetsskyddsklass som minst motsvarar den i ursprungslandet. När det gäller säkerhetsskyddsklassernas motsvarighet hänvisas det i punkten till bilaga 3 till genomförandeförfarandena. De allmänt tillämpliga bestämmelserna om anteckning om sekretess och klassificering finns i 25 § i offentlighetslagen. I 18 § i lagen om informationshantering finns särskilda bestämmelser om anteckning om säkerhetsklass och i 8 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet finns bestämmelser om anteckning om säkerhetsklass i fråga om särskilt känsligt informationsmaterial. Bestämmelsen hör till området för lagstiftningen.

Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål och avtalets genomförandeförfaranden

Artikel I innehåller definitioner av centrala begrepp i avtalet. Grundlagsutskottet har ansett att sådana bestämmelser som indirekt påverkar tolkningen och tillämpningen av andra materiella bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen, hör också själva till området för lagstiftningen (GrUU 6/2001 rd och GrUU 24/2001 rd). Definitionerna i artikel I inverkar på det angivna sättet på innehållet i och tillämpningen av de materiella bestämmelser i avtalet som hör till området för lagstiftningen och hör således till området för lagstiftningen.

Artikel II innehåller bestämmelser om skyddet av äganderättsligt skyddad teknisk information som lämnats ut konfidentiellt. Enligt 12 § i grundlagen ska bestämmelser om offentlighet för handlingar som innehas av myndigheter utfärdas genom lag. Offentligheten för uppgifter om företags affärs- och yrkeshemligheter i fråga om handlingar som innehas av myndigheter regleras i offentlighetslagen. På motsvarande sätt ska enligt 6 § 1 mom. i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet särskilt känsligt informationsmaterial sekretessbeläggas, om inte annat följer av en internationell förpliktelse som gäller informationssäkerhet. Artikel II hör följaktligen till området för lagstiftningen.

I artikel III föreskrivs det om skadeståndsförfarandet och valet av tillämplig lag. Enligt 118 § 3 mom. i grundlagen har var och en som har lidit rättskränkning eller skada till följd av en lagstridig åtgärd eller försummelse av en tjänsteman eller någon som sköter ett offentligt uppdrag, enligt vad som bestäms genom lag, rätt att yrka att denne döms till straff samt kräva skadestånd av det offentliga samfundet eller av tjänstemannen eller den som sköter det offentliga uppdraget. Artikel III hör därmed till området för lagstiftningen.

Artikel IV i avtalet och avsnitten VIII och IX i genomförandeförfarandena innehåller ett bemyndigande för Nordatlantiska fördragsorganisationen att godkänna eventuella ändringar av genomförandeförfarandena. Som en bestämmelse om delegering av behörigheten att ingå avtal hör artikeln och dessa avsnitt i genomförandeförfarandena till området för lagstiftningen.

På ovannämnda grunder innehåller avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och dess genomförandeförfaranden samt Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål och dess genomförandeförfaranden flera bestämmelser som kräver riksdagens godkännande.

12.2 Behandlingsordning

Allmänt

Enligt 95 § i grundlagen sätts de bestämmelser i fördrag och andra internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen i kraft genom lag. Beslut om godkännande eller uppsägning av en internationell förpliktelse fattas med enkel majoritet och ett lagförslag om sättande i kraft av en internationella förpliktelse behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Om förslaget dock gäller grundlagen eller ändring av rikets territorium eller med hänsyn till Finlands suveränitet betydande överföring av behörighet till Europeiska unionen eller till en internationell organisation eller institution, ska riksdagen, utan att förslaget lämnas vilande, godkänna det med ett beslut som har fattats med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Med tanke på behandlingsordningen är de bestämmelser i avtalen och deras genomförandeförfaranden av betydelse som har beröringspunkter med grundlagens bestämmelser om Finlands suveränitet och om skyddet av de grundläggande fri- och rättigheterna.

Delegering av behörigheten att ingå avtal

I Natos tekniska avtal har parterna kommit överens om att utarbeta förfaranden för genomförande av avtalen. I avsnitt 7.2 och 7.4 beskrivs dessa bestämmelser om genomförandet av avtalen. Behörigheten att ingå avtal har delegerats till Nordatlantiska rådet enligt artikel I tredje stycket i avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar och avsnitten F och G i avtalets genomförandeförfaranden samt enligt artikel IV i Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål och avsnitten VIII och IX i avtalets genomförandeförfaranden.

Anvisandet av behörigheten att ingå avtal till ett internationellt organ utgör en avvikelse från regleringen i 93 och 94 § i grundlagen: enligt den hör behörigheten att ingå avtal i första hand till republikens president eller statsrådet, och riksdagen deltar i att godkänna förpliktelser.

Finlands grundlag ändrades 2012 så att enligt bestämmelserna i grundlagens 94 § 2 mom. och 95 § 2 mom. ska beslut som med hänsyn till Finlands suveränitet gäller *betydande* överföring av behörighet till Europeiska unionen eller till en internationell organisation eller institution godkännas med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna. Däremot är det möjligt att med enkel majoritet besluta om godkännande och ikraftträdande av internationella förpliktelser som innebär överföring av annan än betydande behörighet.

I en regeringsproposition om ändring av grundlagen konstateras det att det vid överföring av riksdagens behörighet vanligen är fråga om sådana internationella avtalsarrangemang där lagstiftningsmakt bara i liten omfattning överförs på en internationell institution i frågor av teknisk natur eller inom mycket begränsade områden, och att beslut om överföring av sådan behörighet framdeles ska kunna fattas med enkel majoritet (RP 60/2010 rd, s. 27). De aktuella avtalsarrangemangen gäller ett relativt snävt och tekniskt specialområde, och nyttjandegraden av dem mellan Natos medlemsstater och organisationer har i själva verket varit låg. De bestämmelser om säkerställande av sekretess som avses i avtalen ska i huvudsak tillämpas hos myndigheterna. I enlighet med vad som anförts ovan i konsekvensbedömningen har de dessutom betydelse främst endast för företag inom försvarssektorn och ombud som företräder patentsökanden.

I avsnittet om behovet av riksdagens samtycke konstateras det att genomförandeförfarandena för avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar innehåller vissa bestämmelser som hör till området för lagstiftningen. Genomförandeförfarandena för Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål innehåller inga andra bestämmelser som hör till området för lagstiftningen än den delegeringsbestämmelse om behörigheten att ingå avtal som gäller ändring av genomförandeförfarandena. Utgångspunkten är att de ändringar som hör till området för lagstiftningen ska föreläggas riksdagen för godkännande. Vid granskningen av hur betydelsefull en behörighetsöverföring är bör dock också beaktas grundlagsutskottets nyare tolkningspraxis, enligt vilken den tidigare tolkningslinjen i fråga om överföring av behörigheten att ingå avtal i viss mån har varit ganska stel och formell. Därför måste det med hänsyn till en konsekvent konstitution bedömas på nytt vilken inverkan sådana här behörighetsöverföringar har på suveräniteten genom att man fäster större vikt vid den överförda behörighetens materiella betydelse snarare än frågan om en bestämmelse hör till området för lagstiftning eller inte (GrUB 9/2010 rd och s. 12/II, GrUU 19/2010 rd, s. 5/I).

Avtalens genomförandeförfaranden innehåller regler som preciserar förpliktelserna enligt själva huvudavtalen. Genom genomförandeförfarandena skapas det gemensamma tillvägagångssätt för tillämpningen av avtalsbestämmelserna för avtalsparterna. I artikel I tredje stycket i avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar begränsas innehållet i genomförandeförfarandena till att gälla endast de förfaranden som kan behövas för att fullgöra den skyldighet att säkerställa sekretess som ingår i artikel I. I artikel IV i Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål begränsas innehållet i genomförandeförfarandena till att gälla genomförandet av avtalet och anges de bestämmelser som förfarandena särskilt ska innehålla. I genomförandeförfarandena kan man således inte avtala om förpliktelser av helt nytt slag eller förpliktelser som väsentligt avviker från bestämmelserna i huvudavtalen. Med beaktande av att innehållet i genomförandeförfarandena har begränsats till att gälla endast genomförandet av huvudavtalen och att de i praktiken endast kan anses komplettera och precisera förpliktelserna enligt huvudavtalen, är den materiella betydelsen av delegeringen enligt regeringens uppfattning inte stor.

Eventuella ändringar i genomförandeförfarandena bereds i arbetsgrupper inom Natos strukturer och ändringsförslagen föreläggs Nordatlantiska rådet för godkännande. Beslutsfattandet i Nordatlantiska rådet sker genom konsensus mellan medlemsstaterna. Som medlem i Nato deltar också Finland i översyner av genomförandeförfarandena för de tekniska avtalen på arbetsgrupps- och kommitténivå och i beslut om godkännande av ändringsförslagen i Nordatlantiska rådet. Ändringar i förfarandena kan således inte heller bli bindande för Finland utan Finlands godkännande.

Med beaktande av motiveringarna ovan är det vid delegeringen av behörigheten att ingå avtal till Nordatlantiska rådet i fråga om godkännande av genomförandeförfaranden inte fråga om en med tanke på suveränitetsbestämmelserna i grundlagen betydande delegering av behörigheten att ingå avtal, utan om utfärdande av sådana närmare bestämmelser om genomförandet av avtalet som är sedvanliga i modern internationell samverkan och om vilka beslut fattas genom konsensus mellan parterna i nordatlantiska fördraget.

Grundlagsutskottet har ansett att det inte har varit ett problem att utfärda tillämpningsföreskrifter av teknisk natur som hör till området för lagstiftningen, men till den del de har hört till området för lagstiftningen har utskottet i regel förutsatt att de sätts i kraft och publiceras (GrUU 19/2010 rd, s. 5/II). Avtalens genomförandeförfaranden innehåller vissa bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och som beskrivs i avsnitt 12.1. För sådana bestämmelser begärs riksdagens samtycke. Genomförandeförfarandena tas in i lagarna om sättande i kraft av avtalen och de publiceras tillsammans med Natos tekniska avtal i Finlands författningssamlings fördragsserie. I fortsättningen publiceras ändringar i genomförandeförfarandena godkända genom Nordatlantiska rådets beslut genom ett meddelande av försvarsministeriet i fördragsserien i enlighet med 9 § 2 mom. i lagen om Finlands författningssamling (188/2000).

Förhållandet mellan avtalsbestämmelserna och offentlighetsprincipen

Enligt 12 § i grundlagen är myndigheternas handlingar offentliga, om inte offentligheten av tvingande skäl särskilt har begränsats genom lag. I avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar fastställs en ömsesidig skyldighet för de stater som är parter i avtalet att säkerställa sekretessen för uppfinningar som de har bestämt att ska hållas hemliga med hänsyn till det nationella försvarets intressen, när patent på sådana uppfinningar söks i andra stater som är parter i avtalet samt förfarandena för ansökan om patent i sådana situationer fastställs.

I en avtalsbestämmelse är det fråga om särskilda bestämmelser i förhållande till den allmänna lagstiftningen om offentlighet i myndigheternas handlingar. De uppgifter som avses i avtalet är i praktiken sekretessbelagda redan enligt den gällande lagstiftningen och utvidgar således inte sekretessplikten i fråga om vad som föreskrivs om sekretess i 24 § 1 mom. i offentlighetslagen och 6 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet. Finland förbinder sig att på det sätt som föreskrivs i artikel I i avtalet ömsesidigt respektera den sekretessvilja som de övriga medlemsstaterna i Nato har uttryckt. Det föreslås en materiell bestämmelse om beläggande av en uppfinning med sekretess i lagen om sättande i kraft av avtalet. Denna begränsning av offentligheten kan anses nödvändig för att göra informationsutbyte möjligt i anslutning till försvarsuppfinningar samt för att göra forsknings-, utvecklings- och produktions-samarbete möjligt.

I Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål finns en bestämmelse om att teknisk information som överförs för försvarsändamål ska skyddas som äganderättsligt skyddad teknisk information. Informationen ska behandlas i enlighet med alla ställda villkor

och det ska vidtas lämpliga åtgärder som är förenliga med dem för att förhindra att informationen överförs till någon, publiceras eller används obehörigen eller behandlas på något annat sätt som sannolikt skulle orsaka ägaren skada. Bestämmelsen begränsar således offentligheten för den tekniska information som förmedlats för försvarsändamål. Sekretessen för den information som avses i bestämmelsen bedöms dock i enlighet med 24 § 1 mom. i offentlighetslagen och 6 § i lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet och sekretessplikten utvidgas således inte genom bestämmelsen.

Förhållandet mellan sekretessplikten och egendomsskyddet

Enligt artikel III i avtalet om säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar har den regering som ska säkerställa en uppfinnings sekretess i enlighet med artikel I rätt att, som villkor för säkerställandet, kräva att patentsökanden avstår från alla anspråk på ersättning för sådana förluster eller skador som är grundade enbart på att uppfinningen har sekretessbelagts. Som sådana förluster och skador grundade på sekretess som avses i artikeln kan betraktas ekonomisk förlust som en begränsning av utnyttjandet av patenträtten till en uppfinning medför för patentsökanden.

Enligt bestämmelsen om egendomsskydd i 15 § 1 mom. i grundlagen är vars och ens egendom tryggad. Immateriella rättigheter med förmögenhetsvärde, såsom upphovsrätt, patenträtt och varumärkesrätt, anses höra till egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen (RP 309/1993 rd, s. 66/II, GrUU 1/1995 rd, s. 1/I och II, GrUU 38/2000 rd, s. 2/I och GrUU 7/2005 rd, s. 2/I). Detta skydd gäller också uppfinningar som kan patenteras (GrUU 28/2005 rd, s. 2). Man kan ingripa i egendom eller begränsa den endast genom lag.

På det sätt som internationella patentöverenskommelser gör möjligt har många stater föreskrivit om nationella förfaranden som avviker från patenteringen av vanliga uppfinningar när det gäller patentering av uppfinningar som är av betydelse för försvaret eller den nationella säkerheten. På grund av staternas sekretessintresse grundar sig ansökan om patent på sekretessbelagda uppfinningar i stället för på internationella ansökningssystem på en landspecifik, nationell patentsökning, vilket syftar till att förhindra att föremålet för uppfinningen avslöjas för aktörer i främmande stater. Beläggandet av en uppfinning med sekretess av ursprungslandets regering leder i allmänhet också till att uppfinnaren inte utan tillstånd av ursprungslandets regering kan ansöka om patent för samma uppfinning i andra stater. I princip tillåter staterna att patent söks för sådana uppfinningar i andra stater endast under förutsättning att också den stat som tar emot patentansökan förbinder sig att sekretessbelägga uppfinningen.

Det aktuella avtalet förutsätter att ursprungslandets regering har bestämt att den uppfinning för vilken patent söks i Finland ska hållas hemlig med stöd av avtalet. Beläggande av en uppfinning med sekretess begränsar avsevärt uppfinnarens ensamrätt enligt patenträtten att utnyttja uppfinningen yrkesmässigt och innebär således ett ingrepp i uppfinnarens egendomsskydd. Sekretessbestämmelsen hindrar sedvanligt yrkesmässigt utnyttjande av uppfinningen, men dock inte sådant yrkesmässigt utnyttjande som sker med iakttagande av de skyldigheter i fråga om sekretess och informationssäkerhet som den utfärdande myndigheten har ålagt. Vid bedömningen av förhållandet mellan avtalsbestämmelserna och grundlagen bör det noteras att man ingriper i uppfinnarens möjligheter att utnyttja sin uppfinning såväl nationellt som internationellt – och därmed i egendomsskyddet – redan genom den första sekretessbeläggningen av ursprungslandets regering.

Med beaktande av staternas sekretessintressen skapar det aktuella avtalet förutsättningar för att i andra stater som är parter i avtalet ansöka om patentskydd för uppfinningar som ursprungslandets

dets regering har bestämt att ska vara sekretessbelagda och, om ursprungslandets regering senare eventuellt häver sin sekretessplikt, även för sedvanligt yrkesmässigt utnyttjande av uppfinningen i dessa stater. Jämfört med en situation utan avtal där uppfinnaren på grund av statens sekretessintresse i princip inte alls har möjlighet att ansöka om patentskydd för sin uppfinning i andra stater, kan tillämpningen av avtalet anses utvidga patentsökandens möjligheter att utnyttja sin uppfinning.

Den ömsesidiga sekretessplikten, som ska tas in i lagen, för den finska myndigheten i fråga om sådana uppfinningar som avses i avtalet kan av denna orsak inte anses begränsa uppfinnarens rättigheter inom egendomsskyddet på ett sätt som skulle medföra ytterligare förluster eller skada för patentsökanden jämfört med den första sekretessbeläggningen av ursprungslandets regering. Vid genomförandet av avtalsförplikterna har den finska myndigheten i egenskap av mottagande stat inte prövningsrätt när det gäller fullgörandet av sekretessplikten enligt artikel I i avtalet och när avtalsförpliktelserna iakttas ingrips det inte i ägarförhållandena.

På de grunder som anförts ovan anser regeringen att bestämmelserna om sekretess är förenliga med grundlagen.

Slutsats

Natos tekniska avtal och avtalens genomförandeförfaranden kan inte anses innehålla bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i grundlagens 94 § 2 mom., och lagförslagen i propositionen gäller inte heller grundlagen på det sätt som avses i 95 § 2 mom. i den lagen. Avtalen och deras genomförandeförfaranden kan enligt regeringens uppfattning godkännas med enkel majoritet och förslagen till lagar om sättande i kraft av avtalen godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm 1

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det

- 1) att riksdagen godkänner avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar, upprättat i Paris den 21 september 1960, och dess förfaranden för genomförande av den 7 mars 1962, sådana de lyder ändrade den 5 september 1973, samt
- 2) att riksdagen godkänner Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål, upprättat i Bryssel den 19 oktober 1970, och dess förfaranden för genomförande som godkändes den 1 januari 1971.

Kläm 2

Eftersom avtalen och deras förfaranden för genomförande innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

1.

Lag

om avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt förfarandena för genomförande av avtalet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i det i Paris den 21 september 1960 upprättade avtalet om ömsesidigt säkerställande av sekretess för patentsökta försvarsrelaterade uppfinningar samt i förfarandena för genomförande av avtalet av den 7 mars 1962, sådana de lyder ändrade den 5 september 1973, ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Försvarsmyndighet enligt genomförandeförfarandena är i Finland Huvudstaben. Huvudstaben kan för skötseln av de uppgifter som föreskrivs i avtalet och i genomförandeförfarandena lämna ut information som den fått inom ramen för avtalet till en enhet inom Försvarsmakten under dess tillsyn.

3 §

En uppfinning för vilken patent har sökts inom ramen för avtalet ska beläggas med sekretess, när en framställning om sekretessbeläggande av patentansökan har gjorts i enlighet med genomförandeförfarandena. Sekretessen för uppfinningen upphör när ursprungslandets regering på det sätt som föreskrivs i avtalet meddelar att den upphävt sina sekretessåtgärder.

4 §

På en patentansökan som tagits emot inom ramen för avtalet antecknas den säkerhetsklass som i Finland motsvarar den säkerhetsskyddsklass som krävs enligt genomförandeförfarandena och som anger vilka säkerhetskrav som ska iakttas vid behandlingen av ansökan. Anteckningen kan även göras på en till handlingen fogad blankett innehållande uppgifter som specificerar handlingen.

Patent- och registerstyrelsen ska anteckna de patentansökningar som tagits emot inom ramen för avtalet i ett separat sekretessbelagt diarium. I det diarium som avses i 7 § 1 mom. i patentlagen (550/1967) ska för ansökan antecknas ingivningsdagen, ansökningsnumret och kontaktpersonens uppgifter. För en ansökan som lämnats in inom ramen för avtalet fastställs ingivningsdagen, och ansökan behandlas i fråga om de formella kraven i 8 § 4 och 5 mom. i patentlagen.

Om den i 3 § avsedda sekretessen upphör inom 20 år efter ansökans ingivningsdag, ska uppfinningens patenterbarhet bedömas och behandlingen av ansökan fortsätta i enlighet med bestämmelserna i patentlagen. Om sekretessen inte har upphört när 20 år har förflutit från ansökans ingivningsdag, ska Patent- och registerstyrelsen underrätta ursprungslandets regering om att patent inte längre kan meddelas i Finland och ska de sekretessbelagda handlingarna förstöras, om inte ursprungslandets regering ber att handlingarna ska återlämnas.

För ansökan ska det betalas en ansökningsavgift. En fastställd årsavgift ska betalas för det avgiftsår som börjar efter det att den i 3 § avsedda sekretessen har upphört och för de avgiftsår som följer efter det.

5 §

På en patentsökande som inom ramen för avtalet lämnar in en patentansökan i Finland tillämpas inte de krav enligt 12 § i patentlagen som gäller anlitan av ombud och delgivning av beslut som gäller patentansökan.

Om patentsökanden anlitar ett ombud som ges tillgång till sekretessbelagd information om uppfinningen, tillämpas den tystnadsplikt och det förbud mot utnyttjande som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) på ombudet. Vid hanteringen av sekretessbelagd information som gäller ansökan ska ombudet följa det som i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) och i bestämmelser som utfärdats med stöd av den föreskrivs om informationssäkerhet och om informationssäkerhetsåtgärder som anknyter till hanteringen av säkerhetsklassificerade handlingar. På ett ombud som får särskilt känsligt informationsmaterial tillämpas lagen om internationella förpliktelser som gäller informationssäkerhet (588/2004).

6 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet och i förfarandena för genomförande av avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

7 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

2.

Lag

om Natos avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt förfarandena för genomförande av avtalet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i Natos i Bryssel den 19 oktober 1970 upprättade avtal om överföring av teknisk information för försvarsändamål samt i förfarandena för genomförande av avtalet av den 1 januari 1971 ska gälla som lag, sådana som Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Bestämmelser om sättande i kraft av de bestämmelser i avtalet och i förfarandena för genomförande av avtalet som inte hör till området för lagstiftningen utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 §

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den 20

Statsminister

Petteri Orpo

..minister Förnamn Efternamn

Avtalstext